

e-mail: xxi_asr@umail.uz

17-DEKABR
2020-YIL
49 (891)

web sayt: www.21asr.uz

@XXIasrofficial

ASR IJTIMOIIY- SIYOSIIY GAZETA

Муносабат

Ватан манзаралари

Навоийга саёҳат

ёхуд икки кунда тугамаган таассуротлар

6

Хоразмда янги босқич бошланади

Актам ХАЙТОВ,
Олий Мажлис Қонунчилик палатаси
Спикери ўринбосари, О'зЛиДеР фракцияси раҳбари

Президентимиз ҳудудлар ривож, аҳоли ҳаёти билан яқиндан танишиш мақсадида жорий йилнинг 12 март куни Хоразм вилоятига борган эди. Ташриф жараёнида амалиётга айланган лойиҳалар билан танишиб, воҳада йирик лойиҳаларни амалга ошириш, ташаббусларни рўёбга чиқариш, аҳоли турмуши фаровонлигини таъминлаш бўйича масъуллар олдида аниқ вазифалар қўйган эди.

Ўтган қисқа вақт ичида Хоразмда ҳам улкан янгиланиш ва ўзгаришлар рўй берди. Ишга туширилган

йигирмага яқин йирик лойиҳалар бошланган ишларнинг бир қисми, холос. Бир пайтлар фақат аграр соҳага ихтисослашган воҳа бугун саноатлашган ҳудудга айланди.

Давлатимиз раҳбари ислохотларнинг одамлар ҳаётидаги ифодасини кўриш, навбатдаги режаларни белгилаш, қишлоқ хўжалиги ва саноат корхоналари фаолияти билан танишиш мақсадида жорий йилнинг 12-13 декабрь кунлари яна ушбу вилоятда бўлди.

3

ДИҚҚАТ, ЯНГИЛИК!

“KAFOLAT sug'urta kompaniyasi” AJ чет элга бораётган шахсларни сугурталаш полисига Covid-19 вирусини касаллигига чалиниш хавфидан сугурталаш тури ҳам қўшилганини маълум қилади. Эндиликда хорижга чиқаётган ва сугурта полисини харид қилмоқчи бўлган ҳамюртларимиз ихтиёрий равишда ушбу хизматдан фойдаланишлари мумкин.

Travel Insurance Policy

Полис страхования лиц
выезжающих за рубеж

www.kafolat.uz

Батафсил маълумот учун: (998 71) 202-88-22

Хизматлар лицензияланган.

“XXI ASR”

газетасига
2021 йил учун
обуна давом
этмоқда!

Обуна индекси – 406.
Мурожаат учун
телефон:
71 255 68 50.

Қонун лойиҳалари билан судларда қандай ўзгаришлар бўлади?

Олий Мажлис Қонунчилик палатасидаги O'zLiDeP фракциясининг видеоконференцалоқа тарзидаги йиғилиши бўлиб ўтди. Унда депутатлар жамиятимиз ҳаётининг турли соҳаларидаги фаолиятнинг ҳуқуқий негизини янада такомиллаштиришга қаратилган бир қатор қонун лойиҳаларини кўриб чиқишди.

Дастлаб “Жиноят ишлари бўйича суд қарорларини қайта кўриш институти такомиллаштирилиши муносабати билан Ўзбекистон Республикасининг Жиноят-процессуал кодексига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида”ги қонун лойиҳасига эътибор қаратилди. Мазкур ҳужжатда назорат тартибида иш юритиш институти тугатилгани муносабати билан Жиноят-процессуал кодексининг 57-бобини чиқариб ташлаш, 528, 530, 531-моддаларига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш, уларга биноан суд қарорларининг қонуний кучга кириши ва ижро этилиши тартибини аниқлаштириш назарда тутилмоқда.

Халқ вакиллари қонун лойиҳасини кўриб чиқиш чоғида уни ишлаб чиқиш жараёнида МДХ ва узоқ хориж мамлакатларининг жиноят ишлари бўйича суд қарорларини қайта кўриш масаласини тартибга солиш соҳасидаги халқаро тажрибаси ўрганилганига аҳамият берилди. Ушбу ҳужжатни пишиқ-пухта

қилиш мақсадида билдирилган таклиф ва тавсиялар инобатга олиниб, лойиҳа маъқулланди.

Йиғилишда “Маъмурий ҳуқуқбузарликлар тўғрисидаги ишларга доир суд қарорларини қайта кўришнинг процессуал тартиби такомиллаштирилиши муносабати билан Ўзбекистон Республикасининг Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодексига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш ҳақида”ги қонун лойиҳаси ҳам муҳокама қилинди.

Ушбу ҳужжат давлатимиз раҳбарининг 2019 йил 20 ноябрдаги тегишли қарори билан тасдиқланган Жаҳон банки ва Халқаро молия корпорациясининг бизнес юритиш йиллик ҳисоботида Ўзбекистон Республикасининг ўрнини яхшилашга доир йўл харитаси ҳамда жорий йилги давлат дастурининг тегишли бандига мувофиқ ишлаб чиқилган.

– Жаҳон банкининг Бизнес юритиш бўйича рейтингда мамлакатимизнинг муносиб ўрин эгаллашига бир қатор омиллар ўз салбий таъсирини кўрсат-

моқда, – деди **Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутати, O'zLiDeP фракцияси аъзоси Ҳазратқул Хўжамқулов**. – Масалан, амалдаги “Банкротлик тўғрисида”ги қонуннинг “банкротлик” атамаси билан номлаши иқтисодий ночор корхоналарни банкрот деб топиш ва уларни тугатиш билан боғлиқ тушунчани англашмоқда, аслида эса банкротликнинг соғломлаштириш таомиллари, хусусан, суд санақияси ва ташқи бошқарув таомилларини қўлланишини рағбатлантирувчи самарали нормалар мавжуд эмас.

Депутатлар қонун лойиҳасини янада такомиллаштириш, халқаро ҳуқуқ нормаларини яна бир бор чуқур таҳлилдан ўтказиш, ривожланган давлатларнинг бу борадаги мавжуд тажрибасини ўрганиш зарурлигини айтиб, кун тартибидаги масала юзасидан ўз таклифларини билдирди. Қизгин тортишувлар ва таклифлардан сўнг қонун лойиҳаси янада такомиллаштирилиб, навбатдаги ўқишга киритилди.

– Жаҳон банкининг Бизнес юритиш бўйича рейтингда мамлакатимизнинг муносиб ўрин эгаллашига бир қатор омиллар ўз салбий таъсирини кўрсат-

моқда, – деди **Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутати, O'zLiDeP фракцияси аъзоси Сардорбек Ғиёсов**. – Ҳужжатда шахсининг кадр-қимматини камситувчи, уни обрўсизлантиришга олиб келадиган ҳамда жамоат тартиби ёки хавфсизлиги учун таҳдидга эга бўлган ёлғон ахборотни тарқатиш билан боғлиқ ҳаракатлар учун қонунчиликка юридик жавобгарлик чораларини киритиш, диффамация (туҳмат ва ҳақорат) ҳолатлари билан боғлиқ жиноятлар таркибига нисбатан енгиллаштириш чораларини амалга ошириш назарда тутилмоқда.

Халқ ноиблари ушбу ҳужжатнинг қабул қилиниши миллий ОАВ ва журналистларнинг профессионал фаолияти учун янги самарали механизмларни яратишга имкон беришини ҳисобга олиб, қонун лойиҳасини биринчи ўқишда қўллаб-қувватлашди.

Навбатдаги йиғилиш дастлаб Президентимизнинг жорий йил 12-13 декабрь кунлари Хоразм вилоятига ташрифи давомида белгилаб берилган топшириқлар ва ундан келиб чиқадиган муҳим вазифалар муҳокама-си билан бошланди.

Фракция раҳбари Актам Хаитов йиғилишни кириш сўзи билан очаркан, давлатимиз раҳбарининг воҳага ташрифи доирасида қишлоқ хўжалиги ва sanoat корхоналари фаолияти билан танишилгани, вилоят фаоллари, ёшлар билан учрашувлар ўтказилганини таъкидлади. Хусусан, Хоразм вилояти фаоллари билан ўтган йиғилишда долзарб ижтимоий-иқтисодий масалалар муҳокама қилиниб, ҳар бир шаҳар ва туман, маҳаллаларда мавжуд имкониятлардан келиб чиқиб, ўсиш нуқталари белгиланганини қайд этди.

– Президентимиз ташриф доирасида Хонқа туманидаги “Red star oxus” МЧЖ томонидан ташкил қилинган иссиқхонада ҳам бўлиб, корхонада қишлоқ хўжалигида амалга ошириладиган лойиҳалар тақдимоти билан танишди, – деди Актам Хаитов. – Тақдимотда туманларни ихтисослаштириш, янги ерларни ўзлаштириш, ёмғирлатиб суғориш тизимини жорий қилиш бўйича топшириқлар берилди. Аҳолига ер майдонлари ажратиб бериш, шу орқали одамларни иш билан таъминлаш ва камбағалликдан чиқариш бўйича вазифалар қўйилди. Бу эса биз депутатлар, партиямиз фаоллари зиммасига янада масъулиятли вазифалар юклайди.

Шу боис бу борада партия ва унинг парламентдаги фракцияси олдида турган долзарб вазифалар белгилаб олинди.

Давлат бюджетининг ҳақидаги маълумотлар ҳамма вақт ҳам одамлар учун қизиқ бўлиб келган. Чунки давлат газнасидан ажратилаётган маблағларнинг қаерга, нима учун сарфланиши кўпчиликни қизиқтиради.

Инқирозга қарши курашиш жамғармаси маблағлари қаерга, нима учун сарфланди?

Кимдир бу йилги бюджет маблағлари коронавирус пандемиясининг аҳоли турмуш даражасига салбий таъсирини юмшатишга сарфланди деса, яна кимдир аҳолини ижтимоий ҳимоя қилиш ва кўмакка муҳтож оилаларни моддий қўллаб-қувватлашга йўналтирилмоқда, дейди.

Ушбу жамғарма билан юқоридаги қонуннинг 16-моддаси биринчи қисми таҳрир этилмоқда, – деди **Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутати, O'zLiDeP фракцияси аъзоси Бегали Қодиров**. – Хусусан, 2020 йил давомида Ўзбекистон Республикаси (Ўзбекистон Республикаси Хукумати) номидан ёки Ўзбекистон Республикаси қафолати остида ташқи қарзни жалб этиш бўйича имзоланадиган янги шартномаларнинг чегараланган ҳажми 5,5 млрд. АҚШ доллари, шундан Ўзбекистон Республикаси давлат бюджетини қўллаб-қувватлаш ва лойиҳаларни амалга ошириш билан боғлиқ бўлмаган чора-тадбирларни

молиялаштириш учун 2,5 млрд. АҚШ долларигача миқдорда белгиланмоқда. Муҳокамалар давомида депутатлар томонидан лойиҳани пишиқ-пухта қилиш бўйича билдирилган таклиф ва тавсиялар инобатга олиниб, узоқ тортишув, баҳс-мунозаралардан сўнг қонун лойиҳаси навбатдаги ўқишга киритилди.

Сўз ва ахборот эркинлигини таъминлаш, шахс, давлат ва жамиятнинг ахборот хавфсизлиги, фуқароларнинг ахборот ҳуқуқларини ҳимоя қилиш билан боғлиқ муносабатлар, шунингдек, барқарор миллий ахборот маконини яратиш замонавий жамият ҳаётида муҳим роль ўйнайди.

Шу жиҳатдан сўнгги тўрт йилда мамлакатимизда ахборот соҳаси, жумладан, ОАВ ва оммавий коммуникациялар фаолиятини демократлаштириш ва либераллаштиришга қаратилган изчил чора-тадбирлар амалга оширилмоқда. Натижада давлат ҳокимияти ва бошқарув органлари фаолиятининг очиқлик даражаси сезиларли даражада ўсиб, жамиятда фикр ва уни билдириш эркинлигини таъминлайдиган очиқ мулоқот майдони яратилди.

Шунга қарамай, шахсининг кадр-қимматини камситувчи, уни обрўсизлантиришга олиб келадиган, жамоат тартиби ёки хавфсизлиги учун таҳдидга эга бўлган ёлғон ахборотни тарқатиш, ОАВ, телекоммуникация ёки интернет тармоқларига жойлаштириш ҳоллари, афсуски, тез-тез такрорланиб турибди. Демак, бундай шароитда фуқароларнинг ахборот ҳуқуқлари ҳимоясининг кафолатларини таъминлайдиган ҳуқуқий майдонни яратиш ҳар қачонгидан ҳам муҳимроқ.

– Тақлиф этилаётган қонун лойиҳасининг асосий мақсади – долзарб, ишончли ва жамият учун муҳим бўлган ахборотни эркин тарқатиш жараёнида кўмак берадиган амалий ҳуқуқий механизмларни яратиш, оммавий ахборот воситалари эркинлиги ва журналистларнинг профессионал фаолиятининг ҳимояси тўғрисидаги қонунчиликни таъминлашдан иборатдир, – деди **Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутати, O'zLiDeP фракцияси аъзоси Сардорбек Ғиёсов**. – Ҳужжатда шахсининг кадр-қимматини камситувчи, уни обрўсизлантиришга олиб келадиган ҳамда жамоат тартиби ёки хавфсизлиги учун таҳдидга эга бўлган ёлғон ахборотни тарқатиш билан боғлиқ ҳаракатлар учун қонунчиликка юридик жавобгарлик чораларини киритиш, диффамация (туҳмат ва ҳақорат) ҳолатлари билан боғлиқ жиноятлар таркибига нисбатан енгиллаштириш чораларини амалга ошириш назарда тутилмоқда.

Халқ ноиблари ушбу ҳужжатнинг қабул қилиниши миллий ОАВ ва журналистларнинг профессионал фаолияти учун янги самарали механизмларни яратишга имкон беришини ҳисобга олиб, қонун лойиҳасини биринчи ўқишда қўллаб-қувватлашди.

– Тақлиф этилаётган қонун лойиҳасининг асосий мақсади – долзарб, ишончли ва жамият учун муҳим бўлган ахборотни эркин тарқатиш жараёнида кўмак берадиган амалий ҳуқуқий механизмларни яратиш, оммавий ахборот воситалари эркинлиги ва журналистларнинг профессионал фаолиятининг ҳимояси тўғрисидаги қонунчиликни таъминлашдан иборатдир, – деди **Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутати, O'zLiDeP фракцияси аъзоси Сардорбек Ғиёсов**. – Ҳужжатда шахсининг кадр-қимматини камситувчи, уни обрўсизлантиришга олиб келадиган ҳамда жамоат тартиби ёки хавфсизлиги учун таҳдидга эга бўлган ёлғон ахборотни тарқатиш, ОАВ, телекоммуникация ёки интернет тармоқларига жойлаштириш ҳоллари, афсуски, тез-тез такрорланиб турибди. Демак, бундай шароитда фуқароларнинг ахборот ҳуқуқлари ҳимоясининг кафолатларини таъминлайдиган ҳуқуқий майдонни яратиш ҳар қачонгидан ҳам муҳимроқ.

– Тақлиф этилаётган қонун лойиҳасининг асосий мақсади – долзарб, ишончли ва жамият учун муҳим бўлган ахборотни эркин тарқатиш жараёнида кўмак берадиган амалий ҳуқуқий механизмларни яратиш, оммавий ахборот воситалари эркинлиги ва журналистларнинг профессионал фаолиятининг ҳимояси тўғрисидаги қонунчиликни таъминлашдан иборатдир, – деди **Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутати, O'zLiDeP фракцияси аъзоси Сардорбек Ғиёсов**. – Ҳужжатда шахсининг кадр-қимматини камситувчи, уни обрўсизлантиришга олиб келадиган ҳамда жамоат тартиби ёки хавфсизлиги учун таҳдидга эга бўлган ёлғон ахборотни тарқатиш билан боғлиқ ҳаракатлар учун қонунчиликка юридик жавобгарлик чораларини киритиш, диффамация (туҳмат ва ҳақорат) ҳолатлари билан боғлиқ жиноятлар таркибига нисбатан енгиллаштириш чораларини амалга ошириш назарда тутилмоқда.

Халқ ноиблари ушбу ҳужжатнинг қабул қилиниши миллий ОАВ ва журналистларнинг профессионал фаолияти учун янги самарали механизмларни яратишга имкон беришини ҳисобга олиб, қонун лойиҳасини биринчи ўқишда қўллаб-қувватлашди.

Шавкат САФАРБОВЕВ,
халқ депутатлари
Хоразм вилоят
кенгаши депутати

Шароит бор, имконият ҳам, фақат ишлаш керак

Давлатимиз раҳбарининг Хоразм вилоятига ташрифи давомида ўтказилган йиғилишда маҳаллий кенгаш депутати сифатида мен ҳам қатнашдим. Президентимиз ўз нутқини бутун воҳамиз аҳли, ҳар бир кунни қаҳрамонлик бўлган деҳқонларимиз, бутун қишлоқ хўжалиги ходимларини байрам муносабати билан табриклардан бошладим.

Бундай илиқ сўзларни эшитиб, мен ҳам шу соҳага дахлдорлигим билан фахрландим. Ҳар бир сўзини жон қўлогим билан тингладим, вилоятимизнинг эртанги кунини тасаввур қилиб, ғуруримга ғурур қўшилди. Айниқса, юртбошимизнинг Хоразмга, хоразмликларга қайноқ меҳрини теран ҳис қилдим. Йиғилишда вилоятимизни ижтимоий-иқтисодий жиҳатдан янада юксалтиришга қаратилган муҳим вазифалар белгилаб берилди. Барча соҳаларда очилмаган қирралар, фойдаланилмаётган имкониятлар кўплигини англадим.

Қишлоқ хўжалиги йўналишида амалга оширилиши лозим бўлган масалалар ҳам муҳокама қилинди. Соҳа ривожига кластерларнинг аҳамияти катталиги таъкидланиб, ҳар бир туманда алоҳида кластерлар фаолиятини йўлга қўйиш белгиланди. Ушбу замонавий таркибий ўзгаришларни амалга ошириш натижасида, соҳага янгиликларни татбиқ қилиш, молиявий қўллаб-қувватлаш орқали 200 минг иш ўрни яратиш режалаштирилди. Бу эса воҳа аҳлининг ҳаёт сифати, бандлиги таъминланишига сезиларли даражада таъсир кўрсатиши аниқ.

Хоразмнинг умумий ер майдони 608,1 минг гектар бўлиб, шундан 408,7 минг гектарини қишлоқ хўжалиги ерлари ташкил этади. Йиғилишда 45 минг гектар ердан фойдаланилмаётгани айтилиб, мелиоратив ҳолатни яхшилаш, экин экишга яроқли ҳолга келтириш учун 1,5 миллиард сўм ажратиш белгиланди. Жумладан, 5000 гектар майдон узумчиликни ривожлантириш учун ажратилади. Айни пайтда

2,3 минг гектар тоқзор мавжуд бўлиб, бу йил 26,4 минг тонна узум етиштирилган. Демак, яқин йилларда воҳада экспортбоп узум ҳосили уч баробар кўпаяди.

Келгусида 55 та мева-сабзавотчилик кластери ташкил қилиниши Хоразмнинг экспорт салоҳиятини оширишга хизмат қилади. Ҳозир вилоят ҳудудида 13,5 минг гектар боғ мавжуд бўлиб, 3,2 минг гектари интенсив усулда барпо этилган. Бу йил 116,7 минг тонна мева етиштиришга эришилди. 337 гектар майдонда ташкил қилинган 1600 та иссиқхонада эса 14,6 минг тонна хирмон кўтарилди. Мева-сабзавотларнинг умумий экспорт ҳажмидаги улуши 29 фоизни ташкил этди. Янги кластерлар эса мазкур кўрсаткични 2-3 баробар ошириш имконини беради.

Давлатимиз раҳбари шолчиликни ривожлантириш масаласига ҳам алоҳида эътибор қаратди. Маълумки, бутун дунёда гуруч дарёларнинг қуйи оқимида етиштирилади. Шу маънода Хоразм ва Қорақалпоғистон ушбу йўналишга қулай ҳудуд саналади. Бундан кейин “темир дафтар”га киритилган оилалар шолчилик билан шуғулланиши қисқа фурсатда иқтисодий шароитини яхшилаш имконини беради. Зеро, шолчилик сердаромад соҳалардан ҳисобланади. Соҳада замонавий технологиялардан фойдаланиш, экиладиган навларни экспортбоп қилиш эса соф фойдани янада оширади.

Йиғилишда, шунингдек, етти хазинанинг бири бўлган балиқчилик ҳақида ҳам сўз бориб, томорқаларда интенсив балиқ етиштиришни йўлга қўйиш тақлифи илгари сурилди. Мазкур мисолларнинг ўзиёқ Хоразм вилоятида биргина қишлоқ хўжалиги соҳасида юзлаб лойиҳаларни амалга ошириш, минглаб иш ўринлари яратиш имконияти мавжудлигини кўрсатади. Давлатимиз раҳбари 2021 йил Хоразм йили бўлиши кераклигини таъкидлади. Бу шарафли ишончли оқлаш учун имконият ҳам, шароит ҳам, керак бўлса, куч ва қудрат ҳам етарли. Ўз навбатида партияимизнинг фаол аъзолари, халқ ишониб сайлаган депутатларимиз ҳам бу даъватга чин юракдан жавоб беришлари лозим.

Хоразмда янги босқич бошланади

◀ Бошланиши 1-саҳифада.

Президентимиз уч йил аввал кескин континентал иқлимга эга воҳа шароитида йирик ҳажмли иссиқхоналар қуриш ғоясини илгари сурган эди. Бу ташаббусдан сўнг 7 гектар майдонда 205 миллиард сўмлик миқдордаги хорижий ва миллий банкларимизнинг имтиёзли кредитлари эвазига бешинчи авлод инновацион технологияларига асосланган иссиқхона қурилиб, фойдаланишга топширилди. Муҳими, иссиқхонада экилган сабзавотлар аллақачон салмоқли ҳосил берди. Ўтган тўққиз ойда минг тоннадан ортиқ бодринг, беш юз тоннага яқин помидор етиштирилиб, ички ва ташқи бозорга чиқарилди.

Президентимиз сафарни айнан Хонқа туманидаги инновацион иссиқхонадан бошлагани бежиз эмас. Чунки бундай иссиқхоналар дунёда 200 гектар атрофида. Шундан атиги 7 гектари мамлакатимизда. Шу жиҳатдан, давлатимиз раҳбари бундай иссиқхоналар кўпайиши учун бошқа тадбиркорларни ҳам ўргатиб, ҳар томонлама ёрдам бериш кераклигини айтди. Ушбу мажмуани ўзига хос мактаб сифатида белгилаб, тадбиркорларни ўқитиш зарурлигини билдирди.

Шу ерда қишлоқ хўжалигида амалга ошириладиган лойиҳалар тақдимоти ҳам ўтказилиб, туманларни иxtисослаштириш, янги ерларни ўзлаштириш, ёмғирлатиб суғориш тизимини жорий қилиш бўйича топшириқлар берилди. Шоли экишда адолатли таъминлаб, аҳолига ер майдонлари ажратиб бериш, шу орқали одамларни иш билан таъминлаш ва камбағалликдан чиқариш бўйича вазифалар қўйилди.

Биз ҳам “Аҳоли томорқаларидан самарали фойдаланишнинг янги тизими” борасида тақдимот қилдик. Биринчи навбатда бу ерда шолчиликни ривожлантириш масалалари, айниқса, “темир дафтар”даги эҳтиёжманд оилаларга очик ва шаффоф қилиб ерларни тақсимлаб бериш бўйича аниқ топшириқлар берилди. Айни пайтда вилоятда иккита томорқа кластери ташкил қилинаётган бўлса, келгуси йили яна бештага кўпайтирилади.

Тақдимотда Янгибозор туманини томорқадан йилига икки-уч маротаба ҳосил оладиган энг намунали туманга айлантириш бўйича 8 та йўналишда аниқ режаларни белгилаб олдик. Биринчиси, 1-3 сотихли ихчам иссиқхоналарни кўпайтириш. Иккинчи йўналиш – узумчиликни ривожлантириш. Учтинчидан экспортга кетадиган анор

экиш бўйича маҳаллаларни иxtисослаштириш бўйича ҳам топшириқлар берилди.

Ҳозирги пайтда чорва ҳайвонлари ва паррандаларнинг еми бўлган соя экиш ва ундан юқори даромад олиш бўйича тажрибани оммалаштириш энг асосий масала ҳисобланади. Бунинг натижасида ҳам ернинг ҳосилдорлиги ортади, ҳам деҳқонларимизга кўшимча даромад бўлади. Энг муҳими, соя экилса, битта майдондан икки баробардан зиёд даромад олиш, яна кўпроқ одамларни иш билан таъминлаш мумкин.

Бинобарин, бугун маҳаллалар аввалгидек мурожаатлар билан чекланиб қолмай, одамлар орасига кириб, уларнинг дарду ташвишларини тинглаб, мавжуд муаммоларга тегишли ташкилотлар билан ечим топмоқда. Қувонарлиси, улар аҳоли бандлигини таъминлаш бўйича оилавий ва хусусий тадбиркорликнинг энг яқин кўмакчисига айланган. Табиийки, агар қайси маҳаллада иш тўғри ташкил этилса, фуқаролар билан яқин ҳамкорлик ўрнатилган бўлса, ўша ерда ҳамжиҳатлик, меҳр-оқибат ҳукм суради.

Ташриф давомида вилоятни комплекс ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш, маҳаллабай ишлаш бўйича янги тизимни йўлга қўйиш масалалари ҳам муҳокама қилинди. Ижтимоий-иқтисодий ривожланишда маҳалла институтининг ролини ошириш бўйича чора-тадбирлар белгиланди.

Бу бежиз эмас, албатта. Бу борадаги вазифаларни аниқлаш учун вазирлик ва тармоқлар, банклар вакилларидан иборат республика ишчи гуруҳи вилоятдаги 519 маҳалланинг муаммоларини ўрганди. Маҳаллаларда яшовчи аҳолининг имкониятлари, уларнинг даромадини ошириш, қайси йўналишлар бўйича иш олиб бориш кераклигидан келиб чиқиб, ўсиш нуқталари белгиланди. Энди маҳалла раислари хонадонларга йирик тадбиркорларни қасаначилик тизимида ишлаш учун бириктириб беради. Шу орқали оилаларга даромад топиш учун кўмаклашилади.

Тан олиш керак, ислохотларни энг қуйи бўғинга етказишда маҳалланинг вазифа-

лари нимадан иборат эканини маҳалла раислари ҳам, ҳаттоки туман ҳокимлари ҳам яхши тушунмас эди. Шу сабабдан давлатимиз раҳбарининг шаҳар ва туманларда солиқ, молия, бандлик, инвестиция, тадбиркорлик ва бошқа масалаларга масъул раҳбарларни маҳаллаларга бириктириш тўғрисидаги таклифи жуда ўринли бўлди. Бундан буён маҳалла раислари ўз ҳудудидаги муаммолар бўйича уларга талаб қўйиш имконига эга бўлади, аҳолини қийнаб келётган муаммоларни биргалликда ҳал этиш чораларини кўради. Бу борада Ўзбекистон Либерал-демократик Ҳаракати ва унинг Олий Мажлис Қонунчилик палатасидаги фракцияси ҳам муҳим вазифаларни белгилаб олди.

Ҳаммамиз яхши биламиз, тадбиркорликни қўллаб-қувватлаш борасида белгиланган чоралар ижроси барча ҳудудларда бир хил эмас. Шу маънода, партияимиз “Ҳар бир оила – тадбиркор” деган ғояни изчиллик билан ҳаётга татбиқ этиш, жамиятда фаол тадбиркорлик маданиятини шакллантириш, ҳудудларда тадбиркорликнинг ривожланишига хизмат қилувчи инфратузилмаларни ҳар томонлама ривожлантиришни устувор вазифа деб билади.

Биз иш ўринлари захирасини яратиш, аҳоли, жумладан, хотин-қизлар, ёшларни ишга жойлаштиришда янги усуллардан фойдаланиш, уларни тадбиркорлик фаолиятига жалб қилиш тарафдоримиз. Шу нуқтаи назардан, 2021 йилда воҳада оилавий тадбиркорликни ривожлантириш, ёшлар ва аёллар бандлигини ошириш мақсадларига 500 миллиард сўм кредит ресурси ажратилиши муҳим воқелик бўлди.

Бир сўз билан айтганда, давлатимиз раҳбарининг айни ташрифи хоразмликлар кайфиятини кўтарди, эртанги кунга ишончини янада мустаҳкамлади. Ҳар бир ёшга, тадбиркорга куч-қувват бағишлади, янги лойиҳаларга илҳомлантирди.

Демак, энди белгилаб берилган топшириқлар ижросини сифатли таъминлашда биз депутатлар ҳам фаол ва ташаббускор бўлишимиз лозим.

“Ишбилармон аёл – 2020” голиблари

УЧ ЙИЛДА ЭКСПОРТЧИГА АЙЛАНГАН КОРХОНА

Саидбиби Ҳасанова раҳбарлигидаги “Orchid-beauty” масъулияти чекланган жамияти фаолиятини бошлаганига эндигина 3 йил бўлибди. Корхона асосан трикотаж матосидан болалар ва ўсмирларга кийимлар-кечаклар ишлаб чиқаради. Хомашё ҳам узоқдан эмас, Сергели туманида жойлашган “Big mega” ва “Tap Tekс” масъулияти чекланган жамиятларидан олиб келинмоқда. Маҳсулотларнинг 90 фоизидан ортиги чет элга, хусусан, Россия ва Италияга экспорт қилинмоқда!

Ишнинг тўғри йўлга қўйилгани ва сифат устунлигига эришилгани боис жорий йилги режа – 1,5 миллион долларлик маҳсулот экспорти ортиги билан бажарилди.

– Бугунги кунда корхонамизда 700 га яқин хотин-қиз ишляпти, – дейди Саидбиби Ҳасанова биз билан суҳбатда, – келгуси йилда яна 1 500 дан ортиқ опа-сингилларни сафимизга қўшишни мақсад қилганмиз.

– Айтишга осон-да, барибир тadbиркорлик билан шуғулланиш аёл кишига мушкул эмасми?

– Аёлми, эркакми, асосийси, хоҳиш, истак бўлса бас. Яна шуни ҳам таъкидлашни истардимки, мамлакатимизда биз аёлларга бизнес, ишбилармонлик билан шуғулланишимиз учун кенг имкониятлар яратиб берилгани жуда асқотяпти. Асосийси, ушбу шароит ва имтиёزلардан тўғри ва оқилона фойдалана олсаккина, ҳеч қандай қийинчиликка дуч келмаймиз, деб ўйлайман. Шундай замин фарзанди эканим ва елиб-югуриб яшаётганим, фойдали меҳнат билан банд эканимдан фахрланаман.

Биласизми, авваллари “Малика”, “Юлдуз” деган фабрикалар бўларди. Биз аёлларнинг номимиз билан аталган бундай катта ишлаб чиқариш масканларини кўриб, ҳавасим келарди. Катта бўлсам, худди шундай завод, фабрикалар кураман, опа-сингилларим билан меҳнат қилиб, маҳсулотларимизни бутун дунёга ёйман дердим. Қаранг, яхши ният ярим давлат деганлари рост экан. Ва яна шунга амин бўлдимки, инсон доимо ҳавас қилиб яшаши керак экан. Шундагина муродига етаркан.

– Машаққатсиз меҳнат бўлмайди, тўғрими? Шундай вазиятларда қандай йўл тутасиз, кимларга сўянасиз?

– Қийинчилик, тўсиқлар бўлмаса, ҳаётнинг қизиғиям қолмайди-ку! Бу табиий, ҳали шу ёшга кириб, бирор одамдан мен ҳамма нарсага оппа-осонгина эришдим, зўр яшайман, деган гапни эшитганим йўқ. Ё сиз эшитганмисиз, айтинг бўлмаса. Хуллас, энгилгина етиб борилган манзилнинг қизиғи йўқ. Шу маънода мен ҳам, табиийки, ҳар хил мушкулликларга дуч келганим рост. Бундай пайтда, энг аввало, отамнинг панду насиҳатлари бирданига эсимга тушарди. Аллоҳ раҳмат қилсин, у киши табаррук 96 ёшида оламдан ўтди. Ҳалол меҳнат қилиб, элда обрў-эътибор топган, олижаноб инсон эди. Ҳар доим бизга: “Жондан кечмасанг, жонона қайда, тоққа чиқмасанг, дўлона қайда” деган халқ мақолини эслатиб турарди. Бу ибратли нақл замирида бир дунё ҳикмат мужассам. Ҳар гал қулоғимга кўрғошиндек қуйилган шу сўзларни эсласам, машаққатлар ортида албатта яхшиликлар борлигига ишониб, изландим, ҳаракат қилдим, оғир синовларни энгиб ўтдим.

– Кўпчилик учун ҳайратомуз ютуқ дейиш мумкин, уч йилда ўз маҳсулотини хорижга чиқариш албатта осон

Саидбиби ҲАСАНОВА,
Тошкент шаҳри Сергели туманидаги “Orchid-beauty” МЧЖ раҳбари, халқ депутатлари Сергели тумани Кенгашидаги O‘zLiDeP депутатлик гуруҳи аъзоси

кечмагандир?

– Ўз-ўзидан бўлгани йўқ. Юқорида айтганимдек, асосий омиллар учта – имконият, тинимсиз меҳнат, сифат. Буларсиз ҳеч қаерга боролмайсиз. Зарингиз бўлсаям, зўрингиз бўлсаям. Жаҳон стандартлари талаби шу аслида. Мингта чиғириқдан ўтади маҳсулотингиз, хорижликлар ҳам анойи эмас, ялтир-юлтирлар иш бермайди.

– Нега айнан болалар кийимларини ишлаб чиқаришни танладингиз? Бозор талабими ёки шахсий истегилингизми?

– Аввало, бу бозор талаби. Талабни ўрганмасдан иш бошлаш сафарга сувсиз чиқишдек гап, у ёғи нима бўлишини билмайсиз. Танловимнинг иккинчи сабаби – болалар тез ўсувчан ва уларнинг кийимларига талаб ҳамisha юқори. Ана шуларни ҳисобга олиб иш

бошлаганман. Маҳсулотнинг сифати уни қай даражада харидорлиги билан белгиланади.

Бундан ташқари, миттивойларнинг дунёқарши катталарникидан тубдан фарқ қилади, матолари ёрқин рангларда бўлиши, юмшоқлиги, танани терлашдан сақлаши, қуёш нурларини ўтказмаслиги ҳам инobatга олинади. Аслида бундай маҳсулотларни тайёрлаш мушкул иш, лекин ниҳоятда қизиқарли ва завқли.

Шукрки, изланишларим бесамар кетмади. Фаолиятимни Сергели туманидаги “Orchid-beauty”дан бошлаган бўлсам, ҳозирда худди шундай йирик корхоналарни Наманган, Сурхондарё ва Сирдарё вилоятларида ҳам қуриб, ишни йўлга қўйдик. Ҳаммамизга маълумки, Сардобадаги сув тошқини оқибатида шу ҳудудда кўплаб оилалар жабр кўрди, хотин-қизларнинг кўпчилиги уйсиз, жойсиз, ишсиз қолди. Биласизми, инсонларга энг катта ёрдам иш билан таъминлашдир. Озиқ-овқат кўмаги билан бир оиланинг рўзгорини

бир ҳафтага, нари борса бир-икки ойга бутлаш мумкин. Лекин доимий ишли қилиш – узоқ вақтга берилган яхшиликдир. Бу билан ходимга нафақат ойлик маош тутқазасиз, қолаверса, руҳиятига ёрқинлик, хотиржамлик, ўз-ўзидан қониқиш, шукроналик ҳисси ато этган бўласиз. Бизнинг аёлларимиз қўлдан текин олиб қизаришдан кўра, ишлаб, беминнат нон топишни афзал билишадди. Бу момоларимиздан мерос одат. Уларни қўллаб-қувватлаш мақсадида айнан Сардобада ҳам корхона қуриб, яқинда ишга туширдим. Насиб этса, бу ердаги ишчи-хизматчилар сонини 1000 нафарга етказиш ниятидаман.

“XXI asr” мухбири Нурхон ЭЛМИРЗАЕВА суҳбатлашди.

Мулоқот

Халқаро ҳамкорликнинг янги қирралари

“Янги Ўзбекистон – янгича дунёқараш” шиори мамлакатимиз ҳаётининг ҳар бир жабҳасида ўз аксини топмоқда. Ўзаро манфаатли ҳамкорликка асосланган халқаро алоқаларда ҳам юрт тинчлиги, халқ фаровонлиги, Ватан равнақи устувор мақсад сифатида кўрилмоқда.

Яқинда, 11 декабрь куни Ўзбекистон Евроосиё иқтисодий иттифоқида расман кузатувчи мақомини олди. Нуфузли ташкилотнинг Олий кенгашида барча иштирокчи давлатлар томонидан тасдиқланди. Халқимизнинг бугуни ва эртасига дахлдор ушбу воқеа ҳеч бир юртдошимизни бефарқ қолдирмагани табиий. Айни пайтда нафақат депутатларимиз, сиёсатчилар, матбуот ходимлари, мутахассислар, балки кенг жамоатчилик ва-

киллари ҳам бу борада эркин фикр-мулоҳазаларини айтиб, мунозараларда иштирок этаётгани кейинги йилларда халқимизнинг сиёсий онги ошганидан далолатдир.

ЕОИИ билан ҳамкорлик масаласи, унинг мамлакатимиз иқтисодиёти, халқимиз турмуш фаровонлигига ижобий ёки салбий таъсири тўғрисидаги баҳс-мунозаралар анчадан бери давом этаётган эди. Президент Шавкат Мирзиёев шу йил январь ойида парламентга йўллаган Мурожаатномасида ушбу масала Олий Мажлис муҳокамасига қўйилиши ва халқ вакиллари билан батафсил кўриб чиқилишини маълум қилди. Мамлакатимизда кечаётган жадал ислохотлар жаҳон иқтисодиёти тизимига интеграциялашиш, айниқса, ҳудудий жиҳатдан яқин мамлакатлар билан савдо-иқтисодий алоқаларни ривожлантириш-

ни тақозо этмоқда. Вазирлар Маҳкамаси, тегишли вазирлик ва идоралар вакиллари билан иборат ишчи гуруҳ иқтисодий интеграция масаласида мамлакат иқтисодиётининг йирик 16 тармоғида ўрганиш олиб борди.

Давлатимиз раҳбари видеоанжуманда сўзлаган нутқида Ўзбекистон барча халқаро шериклар билан савдо-иқтисодий ва инвестициявий ҳамкорликни изчил кенгайтириб бориш, шу жумладан, Евроосиё иқтисодий иттифоқи билан мулоқотни ривожлантириш тарафдори эканини қайд этиб ўтди. Кейинги йилларда мамлакатимизнинг ушбу халқаро ташкилотга аъзо мамлакатлар билан товар айирбошлаш ҳажми икки баробар ўсган.

Бугун Ўзбекистоннинг ЕОИИ давлатлари билан ташқи савдо улуши 30 фоизни ташкил этади, қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини

экспорт қилиш ҳажми эса 75 фоиздан ошган. Турли тармоқларда самарали кооперация ва мингдан ортиқ қўшма корхоналар фаолияти йўлга қўйилган. Транспорт коммуникациялари ва инфратузилмаси чуқур интеграциялашган ва ўзаро яқиндан боғланган. Бундан ташқари, меҳнат миграцияси соҳасида яқиндан ҳамкорлик қилиш ҳам муҳим аҳамиятга эга. Бу аҳоли бандлиги билан боғлиқ кўплаб долзарб масалаларни ҳал қилишда қўл келади.

Шу каби омиллар мамлакатимизнинг Евроосиё иқтисодий иттифоқи билан кузатувчи давлат мақомида ҳамкорлик қилиши тўғрисидаги таклиф Олий Мажлис томонидан маъқулланиши учун асос бўлди. Кузатувчилик мақоми ушбу жараённинг барча ижобий ва салбий жиҳатларини чуқур ўрганишга, янги ҳамкорлик тамойилларини шаклланти-

ришга асос бўлади. Энг муҳими, ЕОИИ билан шерикликни ривожлантириш борасидаги амалий саъй-ҳаракатлар мамлакатимизнинг миллий манфаатларига жавоб берадиган тенг ҳуқуқлилик, ўзаро фойда ва манфаатларни ҳисобга олиш принципларига асосланишига шубҳа йўқ.

Шерзод МАМАТҚУЛОВ,
O‘zLiDeP Жиззах вилоят Кенгаши раисининг биринчи ўринбосари, аппарат раҳбари

Сайловчига уй қуриб берилди

Халқимиз азал-азалдан бир-бирига меҳрибон. Кам таъминланган ёхуд ижтимоий ҳимояга муҳтож оилаларга хайр-саховат кўрсатишда ҳам намуна бўлиб келмоқда.

Бугунги кунда Қонлиқул тумани "Жана қала" овул фуқаролар йиғинида 4 минг 95 нафар аҳоли истиқомат қилади. Фуқаро Ҳабибулла Қалмуратов ҳам ушбу маҳаллада неча йиллардан бери авария ҳолатидаги уйда яшайди. Турмуш ўртоғи Гулбаҳор Хожанова билан кўп қийинчиликларни бошдан ке-

чирган. Иккаласи ҳам ишсиз, иккинчи гуруҳ ногирони.

Икки нафар қизи вафот этган. Ҳозиргача бир қизи билан учаласи эски, таъмирга муҳтож уйда яшаб келаётганди. Ўзларининг моддий шароити жуда оғир. Шу боис тумандаги тегишли ташкилотларга уйини таъмирлаб беришда амалий ёрдам сўраб мурожаат қилишганди.

Ушбу ҳудуддан Қорақалпоғистон Республикаси Жўқорғи Кенгесига сайланган депутат, O'zLiDeP фракцияси аъзоси, "Kanteks Invest" масъулияти чекланган жамияти ижрочи директори

Қуандиқ Ешмуратов ночор оиланинг мурожаатида кўтарилган масалаларни атрофлича ўрганди.

Депутат фуқаронинг хонадонига бориб, уйнинг ҳолатини, уларнинг яшаш тарзини кўздан кечириб, ёрдам қўлини чўзишга қарор қилди. Натижада "Kanteks Invest" масъулияти чекланган жамияти мутахассислари ҳамкорлигида Ҳабибулла аканинг эски кулбасини бузиб, ўрнига намунали уйларнинг лойиҳаси асосида тўрт хонали янги уй қуриб берди.

Хонадон эгаларининг кўзларида қувонч ёшлари тинма-

ди. Гулбаҳор опа шодлигини ичига сиғдира олмади. Партия-миз депутатини кўп дуо қилди.

Янги уйда ҳамма шароитлар яратилган – газ ва ичимлик

сув қувурларига, электр энергияси тармоғига уланган.

O'zLiDeP Қорақалпоғистон Республикаси Кенгаши матбуот хизмати

Бола бошдан деганлари рост...

Халқимизда "Бола бошдан" деган гап бор. Бу бежиз айтилмаган. Мутахассисларнинг таъкидлашича, олам ҳақидаги тушунчаларнинг асосий қисмини бола 7 ёшгача бўлган даврда олиб улгурар экан.

Шу сабаб сўнгги йилларда мамлакатимизда мактабгача таълим тизимини яхлит узлуксиз таълим тизимининг муҳим бўғини сифатида янада такомиллаштириш, мактабгача таълим муассасалари тармоғини кенгайтириш ҳамда моддий-техника базасини мустаҳкамлаш ва шу каби соҳага оид долзарб вазифаларга алоҳида эътибор қаратилмоқда.

Жойларда таълим тизимида амалга оширилаётган ислохотлар самараси доимий равишда депутатлар назоратида эканлиги эса биз учун, айниқса, аҳамиятлидир. Чунки сайлов ҳудудларидаги боғча, мактаб ва бошқа таълим муассасалари аҳволдан доимий бохабар бўлиш келажакимиз эгалари бўлган фарзандларимиз тарбия олаётган масканлардаги муаммо ва камчиликларни вақтида бартараф этиш имконини беради.

Жиззах шаҳридаги Ўратепалик маҳалласида жойлашган 90 ўринли "Зебо" давлат мактабгача таълим ташкилоти анчагина аянчли аҳволга тушиб қолган эди. Боғча мудираси Мамлакат Эрматова ёрдам сўраб халқ депутатлари Жиззах вилоят Кенгашининг депутати Талъат Усмоновга мурожаат қилди.

Депутат ишчи гуруҳ аъзолари билан мактабгача таълим муассасаси аҳволи билан яқиндан танишгач, мутасадди ташкилотларга депутатлик сўрови чиқарди. Натижада боғча атрофида кулаш арафасида бўлган ва кичкинтойлар соғлиғига хавф туғдираётган деворлар бузилиб, янгиси қурилди. Боғча ҳудуди ободонлаштирилиб, манзарали дарахт ва гул кўчатлари экилдди. Шунингдек, кийимлар, озиқ-овқат маҳсулотларидан иборат ҳомийлик ёрдами кўрсатилди.

Энг муҳими, мазкур мактабгача таълим муассасасини тўлиқ таъмирлаш келгуси йилги давлат дастурига киритилди.

Олим НОРЖИГИТОВ, O'zLiDeP Жиззах вилоят Кенгаши Сиёсий таълим ва депутатлик гуруҳлари билан ишлаш бўлими мудир

Вакилимизни эл алқаяпти

O'zLiDeP ўзининг жамиятдаги мавқеи ва масъулиятдан келиб чиқиб, халқ билан мулоқотни партия фаолиятининг устувор йўналиши деб билади. Бу борада турли шакл ва йўналишлардаги тадбирлар узлуксиз ташкил қилинапти. Жойларда сайёр қабуллар ўтказилиши ҳам тегишли режалардан ўрин олган.

Учрашувлардан бири Қувасой шаҳридаги "Алишер Навоий" маҳалла фуқаролар йиғинида бўлиб ўтди. Мазкур маҳаллада ҳам ечимини кутаётган масалалар талайгина. Мулоқот чоғида 20 га яқин арз-шикоят муҳокама этилиб, уларнинг аксарияти ҳал қилинди.

Масалан, Беруний кўчасидаги кўп қаватли уйда яшовчилар ҳовлида замонавий тандир-ўчоқ қурилишига катта эҳтиёж сезишяпти. Бунинг учун эса тегишли идоралар рухсати керак. Неча ойлардан буён ана шу ҳужжатни олиб бўлмаёпти. 13-"А.Навоий" сайлов округидан сайланган депутатимиз Азизбек Қосимов мазкур мурожаат бўйича иш олиб борди. У давлат санита-

рия-эпидемиология хизмати, ер-мулк кадастр давлат корхонаси, архитектура бўлимига депутатлик сўровлари билан чиқди. Уларнинг ижобий хулосаси, розилигини олишга эришди. Шу билан чекланиб қолмай, ўз маблағи ҳисобидан кўп қаватли уй олдиға янгича турдаги тандир ва ўчоқ қурдирди.

Халқ ноиб, шунингдек, маҳалла фаолларининг талаб ва таклифларини инобатга олиб, табиий газ, электр, ички йўлларга тааллуқли камчиликлар ҳал қилиниши бўйича ишларни шаҳар манзилли дастурига киритиш юзасидан депутатлик сўровлари йўллади.

Х.АЛИМОВА, O'zLiDeP Қувасой шаҳар Кенгаши ижрочи котиби

Ҳазрат Алишер Навоий бобомизнинг муборак номлари билан аталувчи вилоятда Ўзбекистон Журналистлари ижодий уюшмаси шафелигида ташкил этилган пресс-турда бир гуруҳ ҳамкасблар билан қатнашдик.

Ўтган йилиям икки марта, Сирдарё ва Тошкент вилоятларида худди шундай лойиҳа доирасида ижодий сафар уюштирилган, раҳматли устозимиз, фидойи инсон Саъдулла Ҳаким минг бир истиҳола билан “Қадрдонлар, уюшмамиз бор-йўғи ташкилотчи, кўрган-кечирган жойларингизни нуқул макташ керак, деган ҳаёлга борманлар тагин. Қалбга буйруқ бериб бўлмайди. Ютуқлар ўз йўлига, керак бўлса, танқид ҳам фойда беради. Шу боис борини ёзинглар”, деганлари ҳалиям эсимда. Ушандаям ҳазил-хузул аралаш жиддий мавзулар ўртага ташланган, ҳатто Сирдарё вилоят ҳоқими Фафуржон Мирзаев “Ҳақиқий журналистлар, истиқомимиз-йўқми, мурасасиз, катта-кичик нуқсонни кўрса, чидаб туролмайди, шунинг учун ҳам баъзида айрим амалдорларга ёқмайди, лекин шахсан мен ҳар доим сизлар билан очик мулоқотга тайёрман!” деганида юзлаб саволларга жавоб олганмиз. Навоийда ҳам худди шундай бўлди-ю, лекин...

Сафаримиз “Тошкент” темирйўл вокзалидан бошланди. Эрталаб “Афросиёб” тезюрар поездига чиқдик. Ҳаммаси рисоладагидек. Карантин қоидаларига қатъий риоя қилинган вагонлардаги кузатувчилар, хизмат кўрсатишдан кўнглимиз тўлди. Бундан 10-15 йил аввалги кўнглисиз ҳолатларга деярли дуч келмайсиз. Чой десангиз, чой, кофе сўрасангиз, аччиққина кофе тутқазияпти. Яна денг, секин чўнтакка қўл узатсангиз, хушмуомала йигит-қизлар, “йўғ-е, одамни хижолат қилмасиз, бепул”, дея кулимсираб қўяди. Кўнглингиз истаган бошқа пуллик егуликлариям бор, уларга, табиийки, эҳтиёж йўқ. Қуриб кетгун пандемия туфайли шахсан мен анчадан бери поездда юрмагандим. Кўз тегмасин, ўзгарибди.

Йўл азобини тортмасликнинг йўли аслида битта, яхши ҳамроҳлар бўлса, “1100 километрлик Хоразм”гаям кўз очиб юмгунча етовласиз. Ҳазил-хузул авжига чиқди. Бу ёғи аскиябоп гаплар ҳам айтилди. Айниқса, “Хуррият” газетаси бош муҳаррири Абдурасул Жумакуловнинг энг зўр газета қайси деган саволига “Нурли жўл” бош муҳаррири, жонкуяр инсон Фуломзокир Юсуповнинг “қайси бўларди, албатта, бизники-да”, деган жавоби ҳаммининг ичагини узвораи деди.

Тўрт соатга қолмай Навоий шаҳрига етиб бордик. Журналистлар уюшмаси раиси ўринбосари, ҳар доим

куйди-пишди бўлиб, барча ишларни уддалаётган Холмурод Салимов соатига қараб қўйди-да, “қани дўстлар, Навоийга хуш келибмиз, вақтдан ўзиб кетмасак бўлмайди, икки кун жуда қисқа, ижодга барака”, дея барчамизни руҳлантирди. Энг сўнгги, замонавий талабларга жавоб берадиган, номига муносиб “Тинчлик” деган меҳмонхонага кўндик ва пешиндан сўнг шаҳарни айландик. Лоф бўлмаса, Марказий Осиёда ягона дейилаётган Амир Темура ва Галаба кўчалари чорраҳасида пиёдалар учун қурилган ғайриоддий лабиринтмонанд уч айланма ҳаракатли – зинадан ташқари, кексалар ва 1 та юк кўтариш имкониятига эга бўлган одамлар учун пандусли ва лифтли маҳаббатли кўприкни томоша қилиб ҳайратга тушдик. Биринчи борган манзилимиз – “Baht-Textile” масъулияти чекланган жамияти фаолияти хусусида ҳозиржавоб, тиниб-тинчимайдиган журналист, “Хабар”чи Барно Султонова ўзи ишлаётган сайтда бор гапларни ёзибди. Қўшимча изоҳ қилолмайман.

Кўрган, келган одам Навоий шаҳрини бошқа жойларга қиёсласа, фарқи еру осмончилигига гувоҳ бўлади. Азалдан шундай, лекин кейинги йилларда бутунлай бошқача манзара касб эта бошлабди. Саноатлашган маданий шаҳар десак ярашади. Менимча, статистик маълумотлар тўғри бўлса, аҳолининг иш билан таъминланганлик даражаси бўйича Навоий вилояти республикада олд ўринларда турибди. Кўп соҳаларда илдамлаб кетилгани алоҳида мавзу, лекин оддий халққа бу изоҳотлардан қандай наф тегаётгани жиддий масаладир. Шу боис ҳам қаерга борсак, имкони борича, секингина катталарни эмас, аксинча, ишчи-хизматчиларни кўпроқ саволга тутдик.

“Навоий-Қоракўл ихтисослашти-

рилган мактаби” дамиз. Ҳар доим исталган мавзула мулозимларни теша тегмаган саволлари билан шошириб қўядиган радиожурналист Шарофиддин Тўлаганов ушбу мактаб директори, чин маънода бутун умрини таълимга бағишлаган, ўттиз йиллик тажрибага эга, дунёга довруғи кетган Қоракўл мактабида раҳбар ўринбосари бўлиб ишлаган Нурулло Яҳеевдан сўраб қолди: “Домла, нега энди Навоийдаги мактабнинг номигаям Қоракўлни қўшишгизлар, аксинча, барча имкониятларингизни тўла ишга солиб, ўша мактабни синдиришга уринсангизлар бўлмайми?” Дунё кўрган устоз

Нурулло ака ҳам бўш келмади: “Йўқ, оғайнижон, мени Қоракўл мактаби элга танитди, нега синдирар эканман, биласиз, ҳозир “Қоракўл” деган ном брендга айланди. Шахсан Президентимиз эътиборида турибди. Демак, биз ҳам Навоийда худди шундай мактабга асос солайлик, халқимизни илм-маърифатига жаҳонга танитади!”

Математика, физика ва инглиз тили фанларига ихтисослаштирилган 360 ўринли мазкур мактаб интернати шу ўқув йилидан иш бошлабди. Аёнки, бу ерда дуч келган бола ўқий олмайди, беш босқичда амалга ошириладиган саралаш ғалвиридан ўтиш осон эмас экан. Номдор қизиқчи Аваз Охун ибораси билан айтганда, ўқувчиси шундай бўлса, ўқитувчисини тасаввур қилаверинг. Улар ҳам сараланади. Зафар Жумаев деган муаллим Грецияда ўтказилган фан олимпиадасида бронза медални қўлга киритган экан. Ана энди олимпиадачи устознинг сабоқларига орзумандлар кам деб ўйлайсизми? Барибир қитмирилгимиз тутди, Зафарбекдан, сир бўлмаса, қандай ойлук оляпсиз, деб сўраймиз секин. Мийиғида кулиб, 8 миллиондан ошяпти-ёв, деб қўйди...

– Бизнинг болаларимизга кун бўйи нуқул аниқ фанлардан машғул ўтилмайди, опагон, ишонмасангиз, дуч келганидан сўраб кўринг, она тили ва адабиёт фани ҳам чуқур ўргатилади, машхур шоир-ёзувчилар асарларини ёддан айтиб беришади, – дея Нурулло Яҳеев ҳамроҳимиз, шоира Зулфия Мўминовага юзланади. Мамлакат миқёсида давлатимиз раҳбари ташаббуси қўллаб-қувватланаётгани боисидан Қоракўл мактаби издошлари деган шарафли номга сазовор бўлмоқликка даъвогарлар сафи янада кенгайиб кетаётгани ва бу даргоҳдаги шарт-шароитларни айтиб берганида шерикларимиз илмга чанқоқ ўқувчиларни бир қур кузатиб, фаҳрга тўлганча, оташин шоир Ҳамид Фуломнинг “Оҳ, сенинг ёшлигинг менда бўлсайди”, деган машхур сатрларини ичида шивирлаб қўйганига шубҳам йўқ.

Иккинчи кун эрталаб Нуротага йўл олдик. Йўл-йўлакай, янги шаҳарча Ҳозфондаги “Мармаробод” кластер корхонаси фаолияти билан танишишга улгурдик. Таърифлашга тил ожиз. 400 нафар маҳаллий ёш ишлаётган экан. Яқин орада яна 14 та лойиҳа амалга татиқ этилса, конлардаги ишчилар сони мингга қоралаб қолишини мазкур корхона раҳбари Маҳмуд Шарофатов алоҳида таъкидлаб ўтди.

Нурота чашмаси зиёратгоҳи...

Муболага эмас, ер юзининг неча ўнлаб давлатларидан сайёҳлар бу ажойиб заминга ўзгача меҳру муҳаббат билан талпинади. Ўша куни муборак жума бўлгани боисми, тўрт тарафдан одамлар дарёдек оқиб кела бошлади. Бир ёқда юракларни титроққа солгучи муқаддас Куръони карим оятлари эшитилиб турибди, бир ёқда эса Нурота давлат музейи илмий ходими Шавкат Исмоилзоданинг мўъжизакор чашма ҳақидаги ҳайратомуз ҳикояларини тинглаб, сеҳрли табиатнинг сирли “санитар”лари дея талқин этиладиган турфа балиқларни жимгина кузатамиз. Жуда қисқагина муддатда бутунлай қайтадан тикланган бу ажиб гўшани томоша қилганлар бунёдкор халқимиз матонати ва маҳоратига таҳсин ўқийди.

Сафаримиз бир киприк қоққунча қариди. Вилоят ҳокимлиги матбуот котиби, таниқли журналист Дилшод Мамаражабов хижолат тортганча, йўл устида жойлашган Навбахор тумани Қалқонота маҳалласида очилган “Навбахор касабачеварлари” МЧЖга ҳам бирров кириб ўтишни илтимос қилди. Болалар кийим-кечаклари тайёрланаётган корхонанинг аксарият ишчилари шу атрофдаги қишлоқлардан эканига урғу бераркан, туманнинг серғайрат ҳоқими Лочин Облоқуловни ҳамкасбларим саволга кўмиб ташлади. Албатта, ҳозирги шароитда одамларни қийнаётган муаммоларга ечим топиш, аҳоли бандлигини таъминлаш, айниқса, ишсиз ёшлар учун иш ўринлари яратиш, бир рўзғорга етгулик ойлук маош масаласи, уй-жой ва яна бошқа ўнлаб ташвишларни зиммасига олиб, эл-улусни имкон қадар рози қилишга интилаётган маҳаллий ҳокимият вакилларига ҳам осон тутиб бўлмайди. Хуллас, кўнглилар тубидаги бу каби мулоҳазаларга икки кунда жавоб топиш жуда мушкуллигини англадик.

Навоий темирйўл вокзали фойесидида вилоят ҳоқими Қобил Турсунов билан қисқа мулоқот қилишимиз улгурдик. У кишига ҳам саволларимиз мўл эди. Лекин аксар вилоят ҳокимлари каби бундай тезкор учрашувлар ҳадисини олган сенатор ёнидаги ёрдамчи, муовинларига ишора қилиб, қандай муаммо бўлса эшигимиз очик... “ҳа, айтганча, эшитдим, матбуот нашрларига обуна масаласида сал сусткашлик қиляпмиз, мажбурий эмас, ихтиёрийлик асосида кўмаклашамиз, албатта”, деб қўйди.

Узоқдан “Афросиёб” поездиди кўринди...

Норқобил ЖАЛИЛОВ,
Ўзбекистонда хизмат
кўрсатган журналист

■ Инкор қилиб бўлмас бир ҳақиқат бор: мамлакатнинг эртанги куни, миллатнинг тақдири бугун таълим масканларида билим олаётган ёш авлодга чамбарчас боғлиқ. Уларга барча шарт-шароитга эга, замонавий масканларда қанчалик сифатли таълим берилса, келажак ҳам шунча ёрқин бўлади. Бунга шубҳа йўқ. “Энг яхши инвестиция таълимга, ёшлар таълим-тарбиясига киритилган инвестициядир” дейлиши ҳам бежиз эмас, албатта.

Ҳаммаси болажонлар учун

Шу боис бугун мамлакатимизда таълим сифати ва самарадорлигини ошириш билан бир қаторда бир-биридан кўракам зиё масканларини бунёд этиш, уларнинг моддий-техник базасини мустаҳкамлашга ҳам алоҳида эътибор қаратилаётир. Юртимиз вилоятлари

орасида деярли барча соҳаларда ҳар томонлама ўсишга эришяётган Андижон вилояти мисолида бунёдкорлик мавзусини давом эттирамиз.

Эшитган чиқарсиз, яқинда Жалақудуқ туманининг Каттаполвон маҳалласи аҳли болажонлари учун икки қават-

ли, замонавий 28-мактабгача таълим ташкилоти қуриб фойдаланишга топширилди. 120 ўринга эга мазкур масканни Мактабгача таълим вазирлиги ҳузуридаги “Инфратузилмани ривожлантириш бўйича” инжиниринг компаниясининг Андижон вилоят филиали буюртмаси асосида қўли гул бинокор Қосимжон Исмонов бошчилигидаги “Оятбек” КТИЧХФ қурувчилари бунёд этишди. Иншоот замонавий архитектура меъёрларига тўла амал қилинган ҳолда қурилган бўлиб, гуруҳ хоналари, мусиқа зали, ошхона, ёзги чўмилиш ҳавзаси, ўйингоҳлар болажонларнинг ҳар томонлама соғлом улғайиши, таълимнинг кейинги босқичига сифатли тайёргарлик кўриши йўлида хизмат қилади дейиш учун тўла

асослар бор.

Тумандаги яна бир савобли ишга тўхталмасак бўлмас. Авваллари Қортқи маҳалласи аҳли кичкинтойлари 90 ўринга эга, мослаштирилган боғчага қатнардди. Бугунги кунда эса барча қулайликларга эга 35-МТТ биноси уларнинг ихтиёрида. Мазкур 120 ўринли муассаса 2 миллиард 450 миллион сўмлик инвестиция лойиҳаси асосида қисқа фурсатда “Қурилиш монтаж” оилавий корхонаси томонидан реконструкция қилинди. Шунингдек, Ҳақиқат маҳалласида ҳам янги, 120 ўринли 33-МТТ бунёд этилди. Бу ерда “Зиё 2002” хусусий корхонаси жамоаси инвестиция дастури асосида

жонбозлик кўрсатиб ишлади.

Булар ҳали денгиздан томи десак янглишмаймиз. Вилоят ҳокимлиги ҳузуридаги “Ягона буюртмачи хизмати” инжиниринг компанияси буюртмасига кўра, Хўжобод туманидаги 1-мактаб икки босқичли реконструкция қилинмоқда. Масканда заҳматкаш бунёдкорлар томонидан спорт зали, қўшимча ўқув биноси, ошхона барпо этилмоқда.

Қишнинг қаҳратон кунларида совуқни совуқ демай меҳнат қилаётган, барча юмушларни карантин талаб-қоидалари асосида олиб бораётган азамат бунёдкорларга ҳар қанча таҳсин айтсак арзийди.

Хизматлар лицензияланган.

■ Туманинг Хўжабўлғон маҳалласи аҳли кичкинтойлари энди янги мактабгача таълим ташкилотиди мактабга тайёргарлик кўради. Улар учун 13-МТТ биноси қад ростлади.

Бойсунлик бинокорлар ҳиммати

Масканни 2020 йилги инвестиция дастури доирасида моҳир қурувчи Норхидир Абдурахимов бошчилигидаги “Boysun ideal qurilish” масъулияти чекланган жамияти қурувчилари бунёд этишди. 3 миллиард 300 миллион сўм эвазига қурилган ушбу муассаса 120 ўринга мўлжалланган бўлиб, замонавий мебель ва ошхона анжомлари билан жиҳозланган. Ўғил-қизларнинг таълим-тарбия олишлари учун барча қулайликлар яратилган.

Бундан ота-оналар ҳам бирдек мамун.

Мактабгача таълим

вазирлиги ҳузуридаги “Инфратузилмани ривожлантириш бўйича” инжиниринг компаниясининг Сурхондарё вилоят филиали буюртмаси асосида қурилаётган, таъмирланаётган мактабгача таълим ташкилотлари қаторида тумандаги 7-МТТ биноси ҳам бор. Икки қаватли мазкур масканда Учқун Рамазонов раҳбарлик қилаётган “Бойсун қурилиш сантехника” МЧЖ жамоаси қурилиш-таъмирлаш ишларини за-

Суратда: ИК Сурхондарё вилоят филиали бўлим бошлиғи Асқар Норсаев ва “Boysun ideal qurilish” МЧЖ раҳбари Норхидир Абдурахимов.

монавий архитектура талаблари асосида олиб борди. Бу ерда гуруҳ хоналари, мусиқа зали ва замонавий ошхона, тиббиёт хонаси ҳамда ўйингоҳлар мавжуд.

Туманинг Мустақиллик маҳалласидаги 4-МТТ биноси анчайин

эски бўлиб, абгор ҳолатга келиб қолган эди. Энди унинг ўрнида замонавий кўринишдаги, икки қаватли, хоналари кенг, поли ёғоч қопламали, қишда иссиқ, ёзда салқин боғча бунёд этилди. Айвончалар ва ўйин майдончаси болажонлар

ихтиёрида. Инвестиция лойиҳасини Улуғбек Солаев раҳбарлигидаги “Бойсун қурувчи” МЧЖнинг заҳматкаш бинокорлари амалга оширди.

**Саҳифани
“XXI asr” муҳбири
Юнусали ОЧИЛДИЕВ
тайёрлади.**

Хизматлар лицензияланган.

Номутаносибликка муносибмизми?

Тиббий ниқобни ечишга ҳали эрталиги, лекин айрим идоралар “ниқоб”ни олиб ташлаш вақти келганига оид мулоҳазалар

Эшитдингизми? Дональд Трамп ўзга сайёраликлар билан музокаралар олиб бораётган эмиш. Исроилнинг коинот тадқиқотлари билан шуғулланувчи муассасаларига таянган ҳолда хорижий оммавий ахборот воситалари шу хусусда хабар берди. Маълумот ишончли манбадан, яъни хавфсизлик хизматининг собиқ ходимидан олинган эмиш. Айна ахборотни ҳеч ким ҳазилга йўлмагани ажабланарли, албатта.

Корея Халқ Демократик Республикаси етакчисининг синглиси томонидан Жанубий Корея ташқи ишлар вазирига нисбатан йўлланган таҳдидга таажубланмаса ҳам бўлади. “Шимолий Кореяда тождор вирусга чалинган бирорта бемор қайд этилмагани шубҳали” деган гапи учун жазога тортилиши даркор экан кўш-ни давлатнинг ташқи сиёсат маҳкамаси раҳбари.

Японияда эса робот ниқоб тақмаган ва ижтимоий масофани сақламаган инсонларни аниқлаб, тартибга чақирмоқда. Таҳлилчиларга кўра, натижа ёмон бўлмаяпти. Белгиланган тартиб-қоидаларга риоя этилиши туфайли “Covid-19”га қарши курашиш самарадорлиги тобора ошиб борапти.

Ўзбекистонда айна кўрсаткич 97 фоизга етгани тўғрисида Соғлиқни сақлаш вазирлиги расмий баёнот билан чиққани кўнгилга илиқлик, хушнудлик олиб киргани рост. Баъзи тақсимлаш ва даволаш марказлари ёпилгани, вазирлар ва уларнинг оила аъзолари мисолида республикамизда Хитой ва Россиядан келтирилган вакциналарнинг учинчи босқич синовлари бошлангани қувонтиргани ҳам ҳақиқат.

Хўш, бу жиҳатлар отир-жамлиқка асос бўла оладими? Чиндан-да коронавирус чекиндими? Мазкур саволга аксариятингиз “йўқ” дея жавоб берганингиз аниқ. Унда нима учун кўпчилик юртдошларимиз тиббий ниқобдан воз кечмоқда? Оралиқ масофани сақлаш тамойили унутилгани, ҳамма кўл бериб кўришишга ўтиб кетаётганини гапирмаса ҳам бўлади. Нечун бунчалик лоқайд ва бефарқ бўлиб қоляпмиз? Карантин талаблари юмшатирилгани пандемиядан аввалги ҳаётга тўлиқ қайтганимизни англатмайди-ку? Ҳали “иккинчи тўлқин” жараёни турибди олдими? Уни қанчалик беталофат ўтказиш Махсус комиссия чиқарган қарорларга қатъий риоя этишимизга бевосита боғлиқ, ахир. Янги йил байрамини нишонлаш бўйича белгиланган чекловлар бунинг далолатидир.

Шундай экан, тиббий ниқобларни четга отишга шошилмайлик. Ўнлаб одам бир жойга йиғиладиган мажлису тадбирларни яна бироз кечиктириб турайлик. Бозору супермаркетлар, кафе ва рестороанларни қўя туринг, идора ва ташкилотларга кириб-чиқишда ҳам қўлларни антисептик воситалар билан тозалашга панжа орасидан

қаралаётгани ғалати эмасми?

Кўчада юрган юртдошларимиздан нега ниқоб тақмаётганини сўрасангиз, “Менга касал юкмайди”, дея кулиб кўяди. Тиббий ниқоб аслида сиздаги касалликларнинг бошқаларга тарқалишининг олдини олиш учун зарурлигини тушунтирсангиз, астойдил хафа бўлади. Бир неча кунлик ниқобни даҳанга илдириб юриш эса каттаю кичикнинг модасига айланди. Ўйлашга эриниш авжига чиққанини ҳам шу қаторга қўшиш мумкин. Таҳлил ва таққос негизда чуқур фикрлаш масаласи-ку танқислик даражасига етиб бўлди. Шунинг учун ҳам жамоатчилик назорати институтининг фаолияти деярли сезилмаяпти. Аксинча, жамиятда номутаносиблик пойдеворида қурилган меъёрий низомлар, идоровий қоидалар ярақлаб кўриняпти.

Масалан, банк-молия тизимидаги номутаносиб ҳолатларга ҳар кунни дуч келамиз. Гуё шунга муносибмиз, мажбуримиз. Балки ростдан ўзга чорамиз йўқдир кўникишдан бошқа. Пул олиш учун албатта ҳужжатлар керак. Бериш учун ҳеч нарса сўралмайди. Доллар олишда пластик карта албатта ўзингизники бўлиши шарт – паспортнинг аслига солиштирилади. Кредитни сўндириш ёхуд бирор тўлов учун кимники эканлиги қизиқмас. Банкка сотмоқчи бўлган валютангиз купюрасини уч хил асбобда роса текширишади, чети қийшайган ёки эскироқ бўлса фоиз ушлаб қоламан дея бошингизни қотиришади. Сизга сотаётганда эса сейфидан олади-да беради – тамом-вассалом. Балки қалбакисини кўшиб кўйгандир. Демак, мижозга сотилаётганини ҳам унинг кўз олдида ўша аппаратларида текшириб бериши жоиз. Сотиш ва сотиб олиш курсидаги номутаносибликни айтганининг фойдаси йўқ барибир.

Тизимда фириб эҳтимоли жуда кучли эканини кўйидаги далил ҳам тасдиқлайди. Самарқанд вилояти прокурори Равшан Машариповнинг маълум қилишича, вилоят “Миллий банк”ида ишлаган ходим омонатчиларнинг ҳисоб рақамидан жами 90 та ҳолатда 7,7 миллиард сўм, 607 минг доллар ва 1461 евро маблағини ўзлаштириш йўли билан талон-торож қилган.

“Ипотека банк”нинг Кўксарой филиали “Жума” минни-банки мудири банкнинг бошқа мансабдор шахслари билан жиноий тил бириктириб, давлат дастури асосида балиқ-

чилик ва аҳоли тадбиркорлиги учун ажратилган 6 миллиард 995 миллион сўмлик кредит маблағларини талон-торож қилган. Кўриб турганингиздек, миллиардларни ўмаришдан чўчимаганлар учун долларнинг

сига ўтира қолади. Ҳар қандай муддаода кўз илғамас томонга йўналадиган манфаат бўлади, деганлари шу эмасми?

Уч-тўрт йил аввал улкан орзулар оғушида очилган янги бир ташкилот турли идора-

бир нечта купюрасини сохта-сига алмаштириб кўйиш ҳеч гап эмас экан.

Сўмдаги купюралар билан боғлиқ пишиб етилган яна бир муаммо ҳам айнан номутаносибликка бориб тақалади. Яъни, қайтимга бериладиган майда пул тақчиллиги масаласи. 200 ва 500 сўмликлар муомаладан чиқиб кетди. 1000 сўмликлар эса анқонинг уруғига айланишига оз қолди. Боиси, банкоматлар 50 минг ёки 100 минг сўмлик берапти. Бозору дўконларда, айниқса, таксиларда қайтимга майда пул йўқ. Ҳамма кўлида йирик купюра – 5 ёки 10 минглик қилиб беринг, деб юрибди. Агар мутасаддилар бу муаммодан беҳабар бўлса, улар ерлик эмас. Ё ойдан тушган, ё юқорида урғу берилганидек, Трамп билан музокара ўтказётганлардан бўлиши мумкин.

Вилоятлардан пойтахтга иш ёхуд сайру саёҳатга келадиганлар Янги йил байрамидан кейин, мисол учун, метрога туша олмаслиги ҳам номутаносибликнинг ўзгинасидир. Сабаби, 2021 йил январь ойидан бошлаб Тошкент шаҳрида жамоат транспортларидан фойдаланганда нақд пул орқали тўлов қилиш тизими бекор этилиши режалаштирилмоқда. *Аниқроғи, нақд пул ўрнига ягона транспорт картасидан фойдаланиш усулига ўтилади. Шунингдек, ойлик йўл чипталари ҳам бекор қилинади. Алоҳида имтиёзга эга шахслар, талабалар ва ўқувчилар учун худди шу кўринишдаги карталар жорий этилади.* Бу дегани икки кунга азим Тошкентга келган қорақалпоғистонлик ёки қашқадарёлик чўнтагида пули бўлса ҳам жамоат транспортидан фойдалана олмайди. Чунки эртага қишлоғига қайтадиган киши транспорт картасини олишдаги расмиятчиликни кўриши биланоқ так-

деган қарашданми, билмадим, ҳе йўқ, бе йўқ, АИ-80 маркали бензин баҳосининг қисқа муддатда икки бор оширилиб, 5200 сўмга етказилгани” номутаносибликдир. Аммо жаҳон биржаларида нефть нархи тушиб бораётгани-чи?..

Бундай ҳолатларга бирорта назоратчи ташкилотнинг оғиз очмай, четда томошабин бўлиб қараб туриши ғалати. “Ҳой, инсофларинг борми, шундоқ ҳам пандемия шароитида яшаётган халқимизни баттар қийнаб қўйяпсизлар. Бироз шошмай туринглар, одамлар сал ўзини ўнглаволсин ахир” дейдиган депутат ё сенаторнинг топилмаётгани-чи? (*Бир-иккитаси бор, аммо масъулларни парламент мажлисларига олиб чиқиб, саволни кўндаланг қўйиш учун улар сафи кенгайиши даркор.*)

Шу каби танқидий фикрларни ёзар эканман, Олий Мажлис Қонунчилик палатасидаги О‘зЛиДеР фракцияси аъзоси Расул Кушербаевнинг ижтимоий тармоқларга жойлаган қуйидаги мулоҳазалари кўнгилни ёриштиргандай бўлди: *“Бугун қабулимга бир тадбиркор ёрдам сўраб келди. Айтишича, солиқларни ўз вақтида тўламагани боис устидан иш очилган ва тез кунларда қамалиши мумкин экан. Афсуски, бу масалада ёрдам бера олмайман. Чунки солиқ тўлаш қонунда белгиланган мажбурият.*

Яқинда парламент қуйи палатасининг ялпи мажлисида ҳурматли Молия вазиримизга нима учун “Ўзавто Моторс” АЖ Солиқ кодексида белгиланган мажбурий йиғимни тўламай келаётгани ҳақида савол бергандим. Бу саволимга шу кунга қадар расмий жавоб бўлмади”...

Партияимиздан сайланган депутат кўтараётган масала ҳам биз ишора қилаётган номутаносибликдан бошқа нарса эмас. Мамлакат бюджети учун арзимаган суммадаги солиқни тўламаган тадбиркор дарров жавобгарликка тортилиши-ю, 600-700 млрд сўмлик солиқ давлат ғазнасида келиб тушмаганига жим қараб туриш қайси мезонга мос келади? Қанча-қанча қийинчиликларни сабр-матонат, оғир-босиқлик билан енгиб ўтаётган халқимиз шундай муносабатга муносибми?

Монополия тараққиётга тушов эканини ҳаммамиз биламиз. Шунингдек, монополия туфайли адолатсизлик урчиши, қонунларнинг ишламаслиги билан боғлиқ ярамас ҳолат юзага чиқшини ҳам кўпчилик яхши англайди. Барчасини кўриб-сезиб туриб чора қўлламаслигимиз – номутаносиблик. Модомики, ниқобларни ечиш эмас, “ниқоб”ларни олиб ташлаш онидир ҳозир.

Озод РАЖАБОВ,
шарҳловчи

Акс садо

Ўзимиз қолиб, ўзгани ўйлаш – етар!

Қишлоқликлар шаҳарга, шаҳарликлар эса қишлоққа, худди шунингдек, фарбликлар Шарққа, шарқликлар Фарбга интилади. Нега?

Одам борлиқдан оладиган ахборотнинг жуда катта қисмини кўз билан қабул қилади. Инсоннинг саёҳатга ўчлиги ҳам – аслида, шундан. Кўнгил кўрмаган жойларни кўргиси келади. Бу – табиий жараён.

Энди бир тасаввур қилиб кўринг: Россиядан, Буюк Британия ёки Америка Қўшма Штатларидан Ўзбекистонимизга келган сайёҳ пойтахтимиз кўчаларида нукул русча ёки инглизча ёзувларга дуч келаверса, қандай аҳволга тушади? “Бу ер Ўзбекистонми ёки Россия, Буюк Британия, Америками?” демайдими? Дейди!

Этнография илмида бир қонуният бор: бой ўтмиш маданияти йўқ халқларда миллий қадриятлар мустақам бўлмайди, бошқаларга кучли тақлид кўзга ташланади. Ана шу қонидани яхши билган фарбликлар бизга келганида боши қотиб қолмайдими? “Ахир, ўзбек халқи Ер юзидаги энг бой қадим маданиятга эга, башариёт тамаддуни равнақига улкан ҳисса қўшган халқ-ку! Нега булар ўз тили қолиб, шаҳарларидаги деярли барча ёзувларни рус

ва инглиз тилларида ёзади?” демайдими? Дейди!

“Очиқ хат ўрнида” рукни остида Ўзбекистонда хизмат кўрсатган журналист, Ёзувчилар ва Журналистлар уюшмалари аъзоси Норқобил Жалиловнинг “Ватанни ёзув билан севмайдилар (Тошкент шаҳри ҳокими Жаҳонгир Ортиқхўжаевга)” мақоласида (“XXI asr”, 2020 йил, 10 декабрь) ўта долзарб масала кўтарилган. Муаллиф пойтахтимиз кўчаларида русча ва инглизча ёзувлар босиб кетганидан куюниб ёзади. Юзаки қараганда, кимдир: “Ҳа, энди нима бўлибди? Замонавийлик-да...” дер. Аммо бу ҳодисанинг тағзаминида жуда катта, кечириб бўлмас иллат ётибди.

Мақолада, асосан, пойтахтнинг Фарғона йўли кўчаси мисолида фикр юритилади. Ҳолбуки, Тошкентнинг хоҳлаган катта кўчасида аҳвол – шу. Мана, Сергели тумани ҳокимиятидан Жанубий вокзал тарафга кетадиган катта кўчада тўхтаб турибман. Ёзувларга эътибор қилайлик: “Mega Center”, “Saxiba Pastel Hause”, “Evos Hod Dog”, “Luis Fabiani”, “Nail Room Shopping Center”, нарироқда “Обувь”, “Аптека”... Кошки, шунча русча ё инглизча ёзганимиз билан бизда рус ё инглиз тилларини билиш даражаси баландлаб бораётган бўлса!

Бир мисол келтираман. Ҳозир кўчаларимизда нима кўп – “Нексия” машинаси кўп. Устага борсангиз: “Ака, машинангиз “Сонс”ми ёки “Донс”ми?” – деб сўрайди. Кўзларига тик қараб: “Сонс” ҳам эмас, “Донс” ҳам. Чунки Ер юзида “Сонс” деган машина ҳам, “Донс” деган машина ҳам йўқ!” десангиз-да. Сабаби – инглиз тилидаги бир тактли клапанга асосланган машина номи қисқартмаси “SONC”, икки тактли клапанга асосланган машина “DONC” дейилади. Бу сўзлардаги “Н” – “harri”, яъни “ҳаппи”, “С” эса, “capsul”, яъни “капсул” сўзларининг бош ҳарфларидан олинган. Биз нима қиламиз? Бу сўзлардаги дастлабки икки ҳарфни латин алифбоси асосида, кейинги икки ҳарфни эса кирилл алифбоси асосида ўқиймиз. Ахир, бундай каша-маша қилиб ўқиш мумкин эмас-ку, деб ўйламаймиз. Тўғри ўқилганида, “SONC”ни кирилл ёзуви асосидаги алифбомизда ифодаласак, “СОҲК”, “ДОНС” эса “ДОҲК” бўлади. Ҳатто “Нексия” машинасига эга фуқаролар қўлидаги автотомобили техник паспортида ҳам кирилл ёзуви асосидаги ҳарфлар билан “СОНС” ёки “ДОНС” деб ёзилганига нима дейсиз?

Агар шаҳарларимизда ёзувларимиз ана шундай аралаш-қуралаш, ажи-бужи ли-

Ватанни ёзув билан севмайдилар

Тошкент шаҳар ҳокими Жаҳонгир Ортиқхўжаевга

...Бугун эрталаб Кўлик тарафдан, яъни бутунлай янгича қиёфага кираётган Фарғона йўли кўчасидан келаётган катта йўл устида яна ўша, ҳаммаимизга таниш, инглизча матндаги жуда бемаъни мақсара – “I love Tashkent” ёзув урнатилганини кўриб, очки, асабларим бузилиб кетди. Ҳўш, айтинг-чи, шу бачкана арт-объект кимга керак? Ўй! Ё шу ердан Америка, Британиядан

танқидий чиқишлар бўлди. Номдор, ижодкорлар, мутахассислар, миллий маданиятимизга бутунлай элд бўлган ушбу суний шорча, яъни “замонавийлик” ёки “дунё билан бўйлаш” деген сохта микроб шаклидаги ёзув бачканаси фарбона арт-композицияларга кўр-кўрона тақлид қилиб, уламасдан нуска кўчиралганимиз, айтинг-чи, одамларга нима беришти? Бу каби оммавий ташаббуслар бутун республикани 3-4 йил ичида қамраб олгани маънавий ва маърифатимизга масъул этиб белги-

сонларда бўлаверса, тилда ҳам чалкашиб-чулкашиб юраверамиз. Тил – ақл қалити. Демак, бу кетишда Сизга ақл тараққиётининг келажаги ҳам – “жуда порлоқ” бўлиб кўринмайдими?

Нима учун гулдаста тайёрланаётганда ҳар хил гуллар танланади? Чунки бир хиллик кишининг тез бадиға тегади. Хорижликлар – айнан бизнинг ўзлагимизни, бошқаларга ўхшашмайдиган жиҳатларимизни кўришга ишқибоз.

2004 йили Боку шаҳрига борганман. Пойтахт кўчаларида энг кўп учратганим: “Ени Озарбойжон – ҳамина!” деган шиор эди. Бу: “Янги Озарбойжон – ана шу!” деган маънони англатади. Табиийки, бу гап хорижликка ҳам ёқади.

Ахир, Норқобил Жалилов тўғри ёзганидек, кўчалари-

миздаги бизнес билан боғлиқ нуқталаримизга неча нафар ўзбекистонлик киради-ю, қанча хорижлик?

Ахир, соф иқтисодий фойдани кўзлаганимизда ҳам, кўпчиликдан, яъни ўзбекча ёзганимиздан кўпроқ манфаат келмайдими?

Ахир, ўзимиз қолиб, ўзгани ўйлашимиз 30 йил наридаги мустамлака даврини эслатмайдими?!

Ахир, ажнабийча сўзларга маҳлиёлигимизни кўрсатиш билан кимга ялтоқланяпмиз?

Ахир, давлат мустақиллигининг биринчи белгиси тил мустақиллигига эришиш эмасми ҳали?!

Султонмурод ОЛИМ,
филология фанлари номзоди,
Ўзбекистон Ёзувчилар
уюшмаси аъзоси

“Аёллар қаноти”

“Ақлли” тиббиёт

ёхуд касалликни масофадан аниқлаш мумкинми?

О‘zLiDeP Сиёсий Кенгаши Ижроия кўмитаси “Аёллар қаноти” ташаббуси билан ташкил этилган “Мамлакатимизда соғлиқни сақлаш тизимида олиб борилаётган ислохотлар, соҳага ахборот-коммуникация технологияларини жорий этиш масалалари” мавзусидаги давра суҳбатида ана шу саволларга жавоб изланди.

Унда Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутатлари, Соғлиқни сақлаш вазирлиги, Халқ депутатлари Тошкент шаҳар (туман) кенгаши депутатлари, партия ҳудудий кенгашлари вакиллари, тадбиркорлар ҳамда ОАВ ходимлари иштирок этди.

Давра суҳбати иштирокчилари мамлакатимизда соғлиқни сақлаш соҳасида амалга оширилаётган бу каби ўзгаришлар ҳақида фикр билдириб, соҳага ахборот-коммуникация технологияларини жорий этиш масаласига ҳам

алоҳида эътибор қаратилаётганини таъкидлаб ўтишди.

– Партияимиз сайловоти дастурида ҳам соғлиқни сақлаш тизимига алоҳида эътибор қаратилган, – деди Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутати, О‘zLiDeP фракцияси аъзоси Мавлуда Хўжаева. – Тиббий хизматларни дунёдаги илғор мезонлар даражасига олиб чиқиш, касалланиш кўрсаткичларини пасайтириш ва аҳолининг узоқ умр кўришини таъминлашга йўналтирилган “ақлли” тиббиёт концепциясини жорий этиш шулар жумласидандир. Ушбу ташаббус

амалиётга татбиқ этилаётгани бизни қувонтиради.

Тадбир давомида соғлиқни сақлаш соҳасида давлат-хусусий шерикликни ривожлантириш ва унинг ҳуқуқий асосларини яратиш, чет эл инвестицияларини жалб этишни кенгайтириш, аҳолининг юқори технологик тиббий хизмат ва ускуналардан фойдаланишини оширишда нодавлат сектор иштирокини рағбатлантириш каби масалалар борасида ҳам фикр-мулоҳазалар билдирилди.

Нодира МИРЖОНОВА

Суратни ШУҳРАТ РАҲИМОВ олган.

ЭЪЛОН!

“Best auto aukcion”

масъулияти чекланган жамияти жамоаси

бошланғич баҳоси босқичма-босқич ошиб бориши тартибда ўтказиладиган очиқ аукцион савдога тақлиф этади!

Аукцион савдога Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгашининг ягона буюртмачи хизмати инжиниринг компаниясига тегишли, Қорақалпоғистон Республикаси Нукус шаҳри, Х. Улиқпан кўчаси №59А уй манзилда сақланаётган қуйидаги автотранспорт воситалари қўйилмоқда: 1. “Кобальт” русумли, давлат рақами 95/357SAA, 2015 йилда ишлаб чиқарилган, бошланғич баҳоси – 9 920 000 сўм.

Аукцион савдо 2021 йил 15 ва 29 январь кунлари соат 11.00 дан бошлаб ўтказилади. Аризалар расмий иш кунлари соат 09.00 дан 16.00 гача қабул қилинади (13.00 дан 14.00 гача тушлик). Аризаларни қабул қилишнинг охириг муддати – 2021 йил 14 ва 28 январь

кунлари соат 18.00 гача.

Савдода иштирок этиш учун ариза, закалат пули тўланганлиги ҳақидаги тўлов ҳужжати нусхаси, вакиллар учун ишончнома тақдим этилади. Талабгорлар савдо ташкилотчиси билан тузиладиган закалат келишувига асосан мулк бошланғич баҳосининг 15 фоизидан кам бўлмаган миқдорда закалат пулини “BEST AUTO AUKSION” МЧЖнинг АТБ Капиталбанк Тошкент филиалидаги қуйидаги ҳисобрақамига тўлашлари шарт: х/р: 2020 8000 9008 0578 4001, МФО 00445, СТИР 305 089 257.

Аризаларни қабул қилиш ва савдо ўтказиш манзили: Қорақалпоғистон Республикаси, Нукус шаҳри, Амир Темур кўчаси, 122-а уй. Тел .:(61) 222 88 80.

Хизматлар лицензияланган.

Болалигимда “ўғил бола йиғламайди” деган фикрни онгу шууримга сингдириб юборишганди. Сал улғайгач, ҳатто кап-катта одамлар ҳам гоҳо кўз ёши тўкишини кўриб, ақлимга сиғдирилмаганман.

Ваҳоланки, кейинчалик билдимки, эркакларда ҳам худди аёллардаги сингари кўз ёши безлари бўлади; йиғлолмаслик – дарду ҳасратни тўқолмаслик бора-бора организмда турли хасталикларни келтириб чиқаришини тиббиёт исботлади. (Йиғлоқи-

зон сифатида қабул қилади. Ваҳоланки, Рим клуби ҳисоботида баён қилинган далилларга қўшилмасликнинг иложи йўқ. Шу ўринда ана шу ташкилот тўғрисида маълумот бериб ўтсак. Рим клуби – жаҳоннинг сиёсий, молиявий, маданий ва илмий

митаси маълумотларига кўра, шу йилнинг 9 ойида мамлакатимиз ЯИМ ҳажми 0,4 фоизга – 1,63 трлн. сўмга ўсибди. Пандемия туфайли дунё иқтисодиёти мураккаб даврни бошдан кечираётган, хусусан, юртимизда ҳам қарийб барча корхоналар, савдо, хизмат кўрсатиш нуқталари бир неча ой ишламаган шароитда бу кўрсаткич қандай вужудга келди? Мазкур ўсиш ниқоблар, антисептик воси-

фоизга тенглигини ҳисобга олсак, фақат шу турдаги операциялар эвазига молия муассасалари 400 млрд. сўм фойда олган.

Ҳар хил стереотиплардан қачон воз кечамиз?

ёхуд айрим иқтисодий тушунчалар хусусида кузатувлар

Бизнес ва маънавиятни аралаштириб юборманг!

ликни тарғиб қилмоқчимасман, шунчаки мияга “ёзилиб” қолиши мумкин бўлган “дастур”лар реалликка мос тушавермаслигини айтмоқчиман, холос). “Қиммат беҳикмат бўлмас” деган гапга ҳам кўр-кўрона ишонавермаслик керак экан. “Чет элда ҳаёт зўр” қабилидаги қарашлар ҳақиқатга мос келавермаслигига амин бўлдим. Онгимда ўрнашиб қолган яна ўнлаб ана шундай тасаввурларнинг сароб экани, айна пайтда жуда кўп одамлар айрим қарашлар доирасидан четга чиқолмасдан яшаётгани, воқеа-ҳодисаларга қотиб қолган фикрлар орқали назар ташлашини англадим.

Ҳар бир соҳада ана шу сингари, қолип тусига кирган тушунчалар – стереотиплар (қадимги юнончадан олинган қўшма сўз. “Стерео” – қаттиқ, маҳкам, “типос” – из, тамға) бор. Иқтисодиёт ҳам бундан мустасно эмас. Қуйида мазкур жабҳада шаклланиб қолган айрим стереотипларни кўриб чиқамиз.

ЯИМ фаровонлик даражасидан дарак берадими?

Ҳатто туппа-тузук мутахассислар ҳам ялпи ички маҳсулотни (ЯИМ) иқтисодий ривожланиш даражасини кўрсатувчи асосий ме-

соҳалари намояндаларини бирлаштирувчи халқаро таҳлиллар маркази. 1968 йилдан буён ижтимоий-иқтисодий соҳалар бўйича теран, кенг миқёсли тадқиқотлар ўтказиб, ҳисоботлар тайёрлайди. Ҳисоботлари орқали дунё жамоатчилиги диққатини глобал муаммоларга қаратишни бош вазифаси деб билади.

Ушбу нуфузли марказ таҳлилчиларининг фикрича, ялпи ички маҳсулот моддий фаровонлик даражасини эмас, балки сарф-харажатларни акс эттиради ва бозор субъектлари молиявий манфаатларининг мезони бўлган фойданинг ифода-лайди. ЯИМнинг бош ўлчови – пулнинг иқтисодиётда ҳаракатланиш тезлиги. Шундан келиб чиқиб, ҳисобот муаллифлари галати ҳолатни қайд этадилар: уммонга нефть тўкилиши, йирик ёнғинлар, тўфонлар каби фалокатлар оқибатларини бартараф этиш билан боғлиқ сарф-харажатлар турмуш яхшиланишига хизмат қилмайди, аммо ЯИМ ҳажмини оширади.

Яна бир далил: ЯИМ бўйича пешқадам давлатлар атроф-муҳитни ифлослантиришда ҳам, афсуски, барчани ортда қолдирган. Чунончи, табиатга етказилаётган зиённинг қарийб ярми Хитой, АҚШ ва Европа Иттифоқига тўғри келяпти.

Республика статистика кў-

талар ишлаб чиқарилиши, коронавирусга чалинганлар учун шифохоналар қурилиши, Олот, Қоракўл, Сардобада юз берган табиий, техноген офат асоратларини бартараф этишга йўналтирилган маблағлар ҳисобига эмасми-кан? Бизга шу тахлит мезонлар, ўлчовлар керакми?

Инфляция ижобий жараён бўлиши мумкин, қачонки...

Кўпчилик инфляцияни бирёклама – фақат салбий иқтисодий воқелик сифатида баҳолайди. Бу ҳам аслида бир стереотип. Тўғри, айтайлик, чўнтагимиздаги 4 минг сўмга эртага иккита эмас, битта нон келиши қувонарли эмас. Аммо масалага ислоҳ қилинаётган иқтисодиёт нуқтаи назаридан қаралганда, кўшимча равишда муомалага чиқарилган пуллар реал иқтисодиётни ривожлантириш, таркибий ўзгартиришларни амалга ошириш, инвестициялар ва ижтимоий муаммолар ечими учун сарфланса, инфляция айна муддаодир. Бу жараёнлар билан боғлиқ қийинчиликлар эса ўткинчи ҳолат. Таъбир жоиз бўлса, янгидан барпо қилинаётган иқтисодиёт учун бошқариладиган инфляция – касалликдан ҳалос қилувчи, лекин оғриқли тиббий муолажа, аччиқ дори вазифасини ўтайди. Бундай муолажани моҳир шифокор ўтказгани дуруст, албатта.

Доноликни даъво қилмаймиз, лекин, фикримизча, мамлакатимиз Марказий банки пул-кредит сиёсатини юритишда инфляция ролига бирёклама ёндашаётгандек туюлади. Хусусан, асосий фоиз ставкаси 14 фоиз этиб белгиланган бугунги кунда кредитлар 15–20 ва ундан юқори устама фоизлар билан берилляпти. Савдо-сотик

ҳадисини олганларнинг буни тўлашга қурби етади. Бироқ реал иқтисодиётда (санот, қишлоқ хўжалиги, қайта ишлаш соҳалари, қурилиш ва ҳ.к.) олинаётган фойда бундай фоизларни қоплай олмайди. Аён бўляптики, инфляцияга қарши курашиш шiori остида реал секторни молиявий ресурслар билан таъминлаш имконияти чекланыпти. Иқтисодиётимиз тармоқлари ўртасидаги ўзаро тўловларга ноқобиллик, айланма маблағларнинг етишмаслиги айнан шу билан боғлиқ. Аграр секторда айланма маблағлар йўқ деса ҳам бўлади – йил бошида, қишлоқ хўжалик ишлари бошланганда соҳа марказлашган фонд орқали банклар воситачилигида кредитланади, йил охирида, ҳосил сотилгандан кейин кредитлар қайтарилади...

Илгари қайси тармоқ ёки муайян корхонани ривожлантириш керак бўлса, унга якка тартибда турли солиқ имтиёзлари ва бошқа энгилликлар тақдим қилинарди. Кейинги йилларда барча субъектлар учун тенг шароит яратилиб, иқтисодиётимизда соғлом рақобат муҳитини шакллантириш мақсадида бундай амалиётдан воз кечилди. Шундай бўлса-да, эски номақбул амалиёт айрим хўжалик юритувчи субъектларнинг банк кредитлари фоизларини бюджет ва нобюджет фондлар орқали қисман қоплаш тарзида ҳанузгача давом этиб келяпти.

Хуллас, нима бўлса бўлсин, аммо зинҳор банклар зиён кўрмасин! Худди банклар реал иқтисодиётга эмас, аксинча, иқтисодиёт банкларга хизмат қилиши керакдек. Ҳолбуки, банклар ночор аҳволда эмас. Биргина мисол: жорий йилнинг 9 ойида банк карталаридан 43,4 трлн. сўмлик маблағлар аҳоли томонидан нақдлаштирилиб олинган. Банк комиссияси 1

Айримлар ўй-хаёлини бозор романтизми чулғаб олган. Бу тоифадаги одамлар жамият ҳаётининг барча жабҳаларини бозор иқтисодиёти тамойиллари асосида қуриш керак, деб ўйлайдилар. Аслида ана шу тамойиллар, яъни хусусий мулк, рақобат, моддий фойда олишга интилиш ва бошқалар реал иқтисодиётга, асосан, ишлаб чиқаришга хосдир. Ижтимоий соҳалар – соғлиқни сақлаш, таълим, маданият, маънавият, ахборот кабиларга бозор тамойиллари тўлиқ татбиқ қилинмаслиги мақсадга мувофиқ. Бошқача айтганда, мазкур йўналишлар том маънодаги бизнесга айланмаслиги лозим. Мисол учун, касаллар кўпайишидан манфаатдор бизнес-медицина кенг қулоч ёзиб, бутун соҳани эгаллаб олишини хоҳлайдиганлар топилмаса керак орамизда. Бошқа ижтимоий йўналишлар ҳақида ҳам шундай дейиш мумкин.

Ижтимоий хизматларнинг баъзи турлари қисман, айримлари тўлиқ тўлов асосида амалга оширилиши мумкин. Аммо пуллик хизматлар ҳаммиша ҳам бизнес юритилаётганини англамайди. Хусусан, тегишли тартибда, муайян ҳақ эвазига тиббий ва бошқа хизматларни нодавлат нотижорат ташкилотлари ҳам кўрсата олади. Тафовут шундаки, бу тузилмалар даромадини оширишга интирмайди.

Мухтасар айтганда, бугун бир синовдан ўтапмиз – пандемия билан курашяпмиз. Эртага бошқа синовга рўбарў келсак, эҳтимол. Ҳар қандай кутилмаган қийинчиликларни енгишга шай туришимиз зарур. Бунинг учун, аввало, иқтисодиётимиз бақувват бўлиши, онгу тафаккуримиз эса ҳар турли стереотиплардан холи бўлиши талаб этилади.

Фарҳод ҚУРБОНБОЕВ,
иқтисод фанлари номзоди

Лангар оталар нечта ўзи?

Лангар оталар ҳақида кўплаб ривоятлар мавжуд. Чимкент атрофида, Бухоро вилоятининг Ғиждувонида, Қашқадарёнинг Чироқчи ва Қамашисида Лангар ота зиёратгоҳлари бор.

Отам раҳматли йилда бир марта юртимиздаги Лангар оталар мангу кўним топган муқаддас қадамжоларни зиёрат қилишни қанда қилмасдилар. Улуғ аждодларимиз ҳақидаги ривоятларни мароқ билан ҳикоя қилиб берардилар. Биз бугун устозу шогирд бўлган авлиёлар – Лангар оталар ҳақида ҳикоя қилмоқчимиз.

Чироқчида мангу кўним топган Лангар ота – хоразмлик Абулҳасан Ишқийдир. Бу маконни Эски Лангар ҳам деб аташади. Зарафшон тоғ тизмасидаги Лангар ота хонақоси денгиз сатҳидан 700 метр баландликда, Чироқчи шаҳридан 45 чақирим узоқликда жойлашган. Шу қишлоқда туғилиб ўсган таниқли ёзувчи ва шоир Ғози Раҳмон (Аллоҳ раҳмат қилсин) Лангар ота тарихини узоқ йиллар ўрганиб, икки хонадан иборат музей ташкил этиб, ибтидоий даврга оид экспонатларни тўплай бошлаганди. Бу ерда ҳижрий 1200 йили қурилган, Оқ ёки Катта масжид номи билан аталадиган намозгоҳ ҳам бор. Шифтга “Абадий ҳаёт” рамзи – Амир Темурнинг галаба белгиси тасвирланган. Қишлоқ кексаларида “Абу Ҳасан Ишқий сулоласи” китобининг бир нечта нусхаси мавжуд бўлиб, гоҳида тўпланишиб мутолаа қилишар экан. Асрлар бўйи

кўп бор гувоҳ бўлишган. Тошга дарж этилган, шахматга ўхшаш “Арши аъло” ўйини ёки 40 та катақдан иборат қирчовул ўйини аждодларимизнинг заковат борасида анчагина салоҳиятли бўлганини кўрсатади. Лангар атамаси ривоятларда турлича талқин қилинган. У кишининг номи эмас, балки марказ, кўнимгоҳ, хайр-эҳсон тарқатиладиган жой, авлиёлар лангар ташлайдиган маскан, улуғ авлиённинг қабри деган маъноларни англатар экан...

Лангар ота шунчалик соҳиби каромат эканларки, улуғларнинг тазкираларида у кишининг таъриф-тавсифи келтирилади. Алишер Навоий “Насоим ул-муҳаббат” асаридида сўфийлар силсиласига мансуб юзлаб зоти шарифларни таърифлаган. Китобнинг 628-фаслида улуғ шоиримиз шундай ёзади: “Абулҳасан Ишқий хоразмликдур. Силсиласи Шайх Боязид Бистомийга етар, анга тарбият қилғондир.

этирган Илёс шайх, Абу Мусо шайх, Шайх Султон Суфий каби саккиз шайх хусусида ҳам қизиқарли маълумотлар келтиради: “Худойкул шайх Абулҳасан Ишқийнинг соҳиби сажжодаси (хос ходими) ва Шайхул машойих экандур... Муҳаммад шайх эрса Худойкул шайхнинг ўғлидур... ўз замонасида халойиқ муршиди (пири раҳнамоси) эрмиш. Султонлар анга муридлик хайсиятидан (сабабидан) иродат келтирибдурлар”.

Худойкул шайхнинг ўғли Муҳаммад Содиқ шайх Қамаша туманида сокин бўлган янги Лангар отадир. Қизилтепа қишлоғидан 25-30 километр узоқликда, шу ном билан аталувчи қишлоқда денгиз сатҳидан минг метр баландликда у кишига атаб мақбара қурилган. Ҳар йили минг-минглаб юртдошларимиз, жумладан, хорижлик фуқаролар ҳам Лангар ота масжиди ва шайх мақбарасини ўзгача муҳаббат билан зиёрат қилишади.

Муҳаммад Содиқ шайхнинг бу ерга келиб қолишининг ўзи бир тарих. Ривоят қилишларича, бир пайтлар Бухорода ислом илмидан сабоқ олган Муҳаммад Содиқ шайх Абулҳасан Ишқийнинг об-оташига қараб турадиган муриди бўлган экан. Бир кун таҳорат суви ҳозирлашга улгура олмай қолибди. Ҳазрат чиқиб кўрадики, муриднинг кўлида муздек сув тўла қумғон. Бундан хижолат бўлган мурид қумғонни бағрига босади. Ҳазрат унга тикилиб тураверди. Бироз ўтиб сув исиб, кўлни куйдирадиган бўлади. Қумғонни кўлига олган Ҳазрат Абулҳасан Ишқий: “Сен энди етилибсан, энди сенга иршод бергаймиз!” деб уни Қамаша ва Ғузор тарафларга шайх қилиб тайинлайди...

Шундай қилиб, у киши

Қамашига келиб қолади ва бу ерлик аҳолига ислом илмидан, тасаввуфдан катта сабоқ беради. Устозлари бўлган пири комилнинг иззатига кўра у кишини ҳам Лангар ота деб аташган. Яқин атрофларда истиқомат қилаётган одамлар Лангар отага масжид қуришда ёрдам берадилар. Марказий Осиёда ягона деб айтилаётган ушбу масжид, қишлоқ қарияларининг айтишича, XIV асрда қад ростлаган ва мусулмонларнинг севимли қадамжосига айланган. Масжидда куфий хатида битилган Катта Лангар Қуръонининг факсимиле нусхаси, Пайғамбаримиз(с.а.в.)нинг килофи тўнлари – ҳирқайи сақланади. Дастлаб кичик масжид барпо этилган, кейинчалик намозхонлар сони кўпаявергач, катта масжид ва айвон қурилган. Моҳир усталар муҳташам бинони ислом меъморчилик санъати ва маҳаллий ҳунармандчилик намуналари билан уйғунлаштирган ҳолда гўзал ва маҳобатли қилиб қурган. Муҳаммад Содиқ шайх ҳазратлари вафотидан сўнг эса тепаликда мақбара бунёд этилган.

Навоийнинг асаридида Муҳаммад Содиқ шайх – Лангар ота таъриф тавсифига бағишланган чиройли ҳикоят бор. Кунлардан бир кун шайх бир гуруҳ зиёлинамо кишилар билан дилдан суҳбат қуриб ўтирганда ўзини олим деб санагувчи бир кимса суҳбатга гап қўшиб, шайхнинг жигига тегаверибди. Шайх мундоқ қараса, ёнида сув тўла кўза билан кафтдек тош турган экан. Тошни олиб, кўзанин оғзини ёпибди. Шу заҳоти ҳалиги олимнинг товуши ўчибди. У шайхни мот қилмоқчи бўлиб, анча-мунча масала тайёрлаб келган экан, барчаси хотирасидан кўтарилиб кетибди.

Ваъз ниҳоясига етгач, шайх кўза оғзидаги тошни олибди. Даъвогар олимнинг шуури равшан тортиб, кўнглига илм-у ирфон қайтибди. У истиғфор келтириб, шайх олдида тиз чўкибди ва унга мурид бўлибди...

Қирқ ёшга кирган, тирноққа зор бир йигит Худодан илтижо қилиб фарзанд сўрайди. Шунда йигитнинг тушида Аллоҳдан ваҳий келиб, баландликка чиқиб, зиёрат қилиб, ўтганлар руҳини шод этиш, ҳақ йўлига қурбонлик қилиш зарурлиги айтилади. Йигит Лангар ота зиёратгоҳи тепасидаги масжидда қора кўчқор сўйдиради ва беш марта билан Лангар отани зиёрат қилади. Қайтишда Муҳаммад Содиқ шайх – Лангар ота мангу кўним топган тоғ бағрида ўсган турли хил гиёҳлардан олиб, ҳар кун чой ўрнида дамлаб ичишади. Орадан бир йил ўтиб кўчқордек ўғил кўришади ва зиёратгоҳни таъмирлашга баҳоли қудрат ўз ҳиссасини қўшишади.

Бу ҳазратнинг кароматлари билан бахтга эришган бахтли инсонлар ҳаётидан битта лавҳа, холос.

Аллоҳнинг буюк кароматини қарангки, ҳар иккала авлиё мангу кўним топган қишлоқ ҳам тоғ бағрида, баҳаво ва сўлим масканларда жойлашган. Бу жойларда бўлсангиз, нафақат руҳингиз тетиклашади, балки табиат гўзалликларидан баҳраманд бўлиб, минг дардга даво шифобахш гиёҳлар тери оласиз. Муқаддас қадамжоларни обод этмоқ, зиёрат этмоқ барчамизнинг инсоний бурчимиздир. Зеро, аждодлар руҳи шод этилган масканда бахт ва омонлик, тинчлик ҳамда фаровонлик абадул-абад бўлгусидир.

Сайфулла ИКРОМОВ

савлат тўкиб турган Султон Воис бобо эккан чинор абадиятдан сўзлаётгандай. Хўкак, аниқроғи, “Ҳақиқат тоши” олдига келганда ҳар бир банда истиғфор айтиши турган гап. Чунки бу тош гуноҳи борлар ўтаётганда қисиб қолар экан. Қишлоқ одамлари бунга жуда

Ўз замонасида фақр элининг (оддий фуқаронинг) муқтадоси (етакчиси, раҳбари) эрмиш, балки машойихнинг пешвоси Мурид ва асҳоб (суҳбатдошлари) бағоят кўп ва каромату мақомати андин кўпроқ”.

Ҳазрат Навоий, шунингдек, Ишқий силсиласини давом

Суғурта қопламалари ўз вақтида ва тўлиқ тўланмоқда

■ *Ҳаёт – инсон учун берилган энг олий неъмат. Ер юзиди рўй бераётган турли табиий офатлар, қутилмаган фалокатлар бу бебаҳо неъматни янада қадрлашимизни бот-бот эслатиб туради гўё. Умримизнинг ҳар бир лаҳзасидан нафақат унумли фойдаланиш, балки шунинг баробарида ҳеч ким ҳимояланмаган фалокатлардан етиши мумкин бўлган зарарни қоплашни – ҳаётимизни суғурталашимиз фойдадан холи эмаслигини ҳам англамади.*

“KAFOLAT sug'urta kompaniyasi” AJ ва унинг ҳудудий бўлимларидаги мутахассислар аҳоли билан мулоқотларда, учрашуларда оммага бу борада тарғибот-ташвиқот қилишдан чарчамайди. Саъй-ҳаракатлар натижаси ҳам шунга монанд. Келинг, айна дамда фикримизнинг исботи сифатида компаниянинг вилоятлардаги филиаллари фаолиятига эътибор қаратсак.

Наманган

“KAFOLAT sug'urta kompaniyasi” AJ Наманган вилоят филиали тасарруфида 4 та бўлим, 9 та суғурта маркази мавжуд. Улар томонидан жисмоний ва юридик шахсларга суғуртанинг 120 дан ортиқ тури бўйича хизмат кўрсатиляпти. Филиалда фаолият юритаётган 25 нафар ходимнинг асосий қисми ёш ҳамда кўп йиллардан бери суғурта соҳасида ишлаб келаётган малакали мутахассислардир.

2020 йилнинг 11 ойи мобайнида филиал томонидан мажбурий ва ихтиёрий суғурта турлари орқали 32 000 дан ортиқ суғурта шартномаси бўйича 4,2 миллиард сўм суғурта мукофоти йиғилди. Тузилган шартномаларга асосан 3,1 триллион сўмдан ортиқ суғурта жавобгарлиги олинган. 82 та жисмоний ва юридик шахсларга мажбурий ва ихтиёрий суғурта турлари бўйича 718,3 миллион сўм суғурта қопламалари амалга оширилган.

– Бошга ташвиш тушганда катта ё кичик бўлсин, ўз вақтида берилган мадад – қалбга малҳамдир, – дейди

Мадад – ташвиш тушганда малҳам

“KAFOLAT sug'urta kompaniyasi” AJ Наманган вилояти Чуст тумани бўлими бошлиғи Зайнаби Маҳмудова. – Бу ҳақиқатга мижозларимиз билан ишлаш жараёнида кўп бор гувоҳ бўлаемиз. Мана, масалан, Чуст тумани Қора-

капа маҳалласида яшовчи Шавкат Авазматов бундан бир неча ой аввал 18 минг сўм тўлаб, яшаш хонадонини 10 миллион сўмга суғурта қилдирган эди. Қутилмаганда ёнғин содир бўл-

ди ва уйининг томи, иккита алоҳида яшаш хонаси, уй-рўзгор буюмлари ва жиҳозлари билан ёниб кетди. Ушбу ҳолат юзасидан олиб борилган ўрганишлардан сўнг компания томонидан фуқарога 8,5 миллион сўм миқдорида

ича компания билан шартнома тузган эди. Бир неча ой аввал бошқарувида бўлган юк ташиш автомашинасида йўл-транспорт ҳодисасини содир этган. Натижада иккита автомобилга жиддий зарар етган. Зарарланган автомобилларга суғурта компанияси томонидан 6 миллион сўм миқдорида суғурта қопламаси тўлаб берилди.

Тўрақўрғон тумани Зарбдор маҳалласида яшовчи Абдусатор Асрақулов туман йўллардан фойдаланиш унитар корхонасида меҳнат қилар эди. Фаолияти давомида бахтсиз ҳодисага учраб, оёғидан жиддий тан жароҳати олади. 15 фоиз меҳнат фаолиятини йўқотгани учун унга II гуруҳ ногиронлиги тайинланади. Мутахассисларимиз ҳолат юзасидан зудлик билан ҳужжатларни кўриб чиқиб, иш вақтида жабр кўрган фуқарога иш берувчининг фуқаролик жавобгарлигини мажбурий суғурта қилиш полисига мувофиқ 21,6 миллион сўм миқдорида суғурта қопламасини тўлаб берди.

Бу каби мисол ва рақамларни кўп-лаб келтириш мумкин. Хулоса шуки, инсон ўз ҳаёти, саломатлиги ёки мол-мулкни суғурталаши энг мақбул йўлдир.

Мижоз ишончи муҳим

Фарғона вилояти филиали тасарруфида 5 та бўлим, 14 та суғурта маркази барча ҳудудларни қамраб олган минтақавий тармоққа эга. 46 нафар тажрибали мутахассис аҳоли ва тадбиркорларга 120 дан ортиқ ихтиёрий ва мажбурий суғурта турлари бўйича хизмат кўрсатиб келмоқда.

Филиал томонидан жорий йилнинг ўтган даври мобайнида жисмоний ва юридик шахслар билан 64,1 мингта суғурта шартномаси расмийлаштирилди. Ушбу шартномалар орқали 6,03 миллиард сўм суғурта мукофоти

жамланди. Бунда ўсиш кўрсаткичи 2019 йилнинг мос даврига нисбатан 104,3 фоизни ташкил этди.

– Мижозларга суғурта шартномалари бўйича олган мажбуриятларни тўлиқ ва ўз вақтида бажариш, яъни суғурта қопламаларини кечиктирмасдан тўлаш учун ҳужжатларни расмийлаштириш жараёнини такомиллаштиришга алоҳида эътибор қаратмоқдамиз, – деди “KAFOLAT sug'urta kompaniyasi” AJ Фарғона вилояти филиали директори ўринбосари Улугбек Каримов. – Бу эса мижозлар ишончини қозонишда муҳим омил бўлмоқда. Эътибор беринг, ўтаёган йил давоми-

да суғурта қопламаси тўлаб берилди.

Шу туманда яшовчи Маъруфжон Тожибоев ҳам транспорт воситалари эгаларининг фуқаролик жавобгарлигини мажбурий суғурта қилиш тури бўй-

Фарғона

Ихтиёрий суғурта турларидан мол-мулк суғуртаси бўйича суғурталанган савдо мажмуаси ёнғиндан зарар кўрган эди, мижозга 162,4 миллион сўм миқдорида тўлаб берилди.

Юқорида қайд этганларимизнинг барчаси халқимиз учун шароитлар яратиш, тадбиркорларимизни турли йўқотиш ва зарар кўриш хавфидан ҳимоялаш, бахтсиз ҳодиса ёки нохуш ҳолат юз берганида уларнинг моддий манфаатини муҳофазалашдан иборатдир.

Меҳрибону РАЙИМЖОНОВА,
“KAFOLAT sug'urta kompaniyasi” AJ
ахборот хизмати ходими

Хизматлар лицензияланган.

<p>Тахрир ҳайъати: Ақтам ХАЙТОВ Дилшод ШОУМАРОВ Шухрат БАФОВ Мавлуда ХЎЖАЕВА</p>	<p>MUASSIS: TADBIRKORLAR VA ISHBILARMONLAR HARAKATI – O‘ZBEKISTON LIBERAL-DEMOKRATIK PARTIYASI</p> <p>XXI ASR IJTIMOIY-SIYOSIY GAZETA HAFTALIK NASHR</p> <p>Бош муҳаррир Норқобил ЖАЛИЛОВ</p> <p>Сирожиддин САЙИИД Адахам ШОДМОНОВ Виктор ПАК Насимжон АЛИМОВ</p>	<p>Бош муҳаррир Фаррух ЖАББОРОВ Бош муҳаррир ўринбосари</p>	<p>Тахририят манзили: Тошкент шаҳри Нукус кўчаси 73⁻уй.</p> <p>электрон почта: xxi_asr@mail.uz xxi_asr@mail.ru</p> <p>Телефонлар: қабулхона – 71 215-63-80 (тел./факс). Обуна ва реклама бўлими – 71 255-68-50.</p>	<p>“XXI asr” ижтимоий-сиёсий газетаси Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлигида 2011 йил 14 июнда 0009-рақами билан рўйхатдан ўтказилган.</p> <p>“Шарқ” нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонасида чоп этилди.</p> <p>Корхона манзили: Тошкент шаҳри Буюк Турон кўчаси 41-уй. Газета офсет усулида, А-3 форматда босилди. Ҳажми – 3 босма табоқ. Буюртма рақами: Г – 1258 Тираж: 2445 Баҳоси келишилган нарҳда. Топширилди – 20:10</p>	<p>Тахририятга келган қўлёзмалар тақриз қилинмайди ва муаллифларга қайтарилмайди.</p> <p>© “XXI asr” дан олинган маълумотларга манба сифатида газета номи кўрсатилиши шарт.</p> <p>Муаллифлар фикри тахририят нуктаи назаридан фарқ қилиши мумкин.</p> <p>Газета тахририят компьютер марказида терилди ҳамда дизайнер</p> <p>Маъруфжон Раҳмонов томонидан саҳифаланди.</p>	<p>ISSN 2181-497X</p> <p>НАШР КЎРСАТКИЧИ: 406 1 2 3 4 5 6</p> <p>Навбатчи муҳаррирлар: Озод РАЖАБОВ, Беҳзод ИСРОИЛОВ.</p>
---	---	--	--	--	---	---